

LIAUDIES BALSAS

KANADOS LIETUVIŲ SAVAITRASTIS

The PEOPLE'S VOICE, Lithuanian Weekly, Published by the Lithuanian Press Association, 160 Claremont St., Toronto 5, Ontario

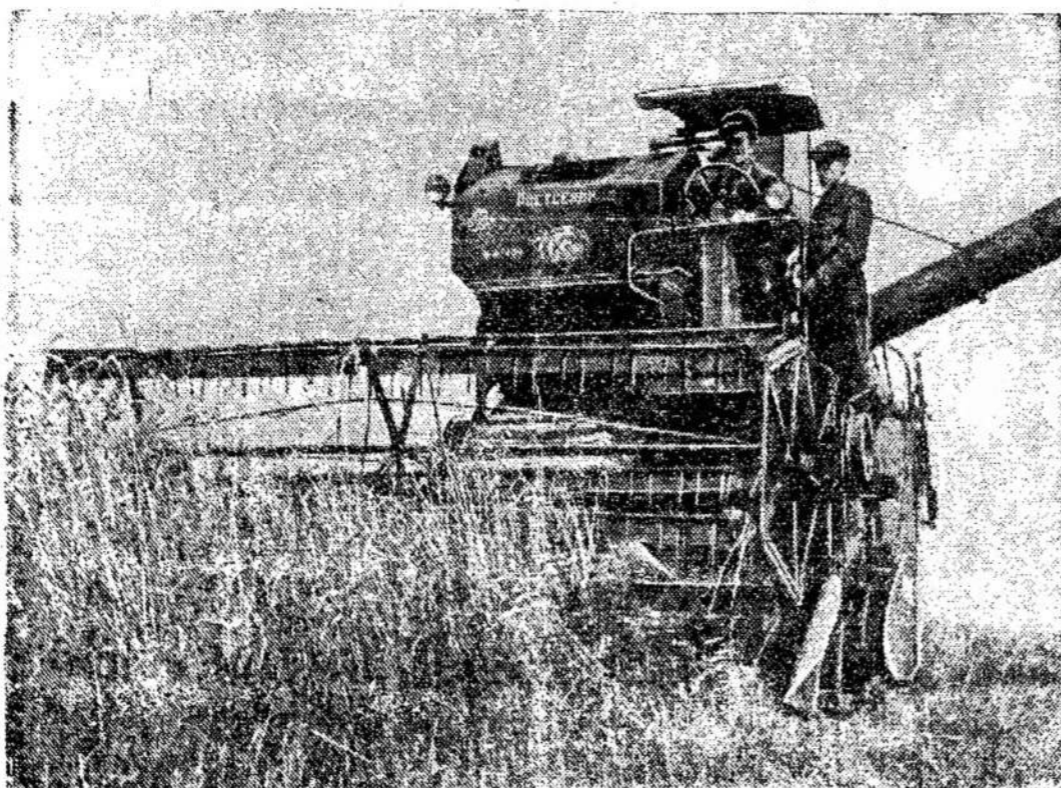
Authorized as Second Class Mail, Post Office Department, Ottawa.

Kaina 10 ct.

Nr. 37

Penktadienis, Rugsėjo (September) 23, 1960, Toronto, Ontario

METAI XXIX

Kviečių lauke išdidžiai slenkanti kombainas. Jį valdo P. Dilinskas. (Kursėnų tarybinis ūkis). Šiame ūkyje vasarą pilnu pajėgumu dirbo 8 kombainai ir 4 kombainai.

Chruščiovo Idėja Rado Pritarimo ir Daugelyje Nesocialistinių Valstybių

Jungtinės Tautos, N. Y. — Chruščiovo idėja, kad dalyvautų Jungtinių Tautų susirinkime visų šalių galvos, rado didelio pritarimo ir nesocialistinėse šalyse. Britanijos, Jungtinių Valstijų ir Francijos pasisakymas prieš šią idėją gavo nemažą smūgį.

Be socialistinių šalių, į JT susirinkimą atvyko Kubos premjeras F. Kastro. In-

Reikalauja Neduot Chruščiovui Reklamos

ORK. — Jungtinių Valstijų valstybės departamentas kreipėsi į televizijos tinklus su reikalavimu, kad jie neduotų Chruščiovui reklamos ant televizijos.

Jis bijo, kad televizijos tinklai, siekdami patraukti kuo daugiau žiūrovų, lenktyniuos už Chruščiovą. Yra žinoma, kad televizijos kompanijos norėjo iškainuoti susitarimą su Chruščiovu.

Reakcionieriai, pirmoj vietoj bėglių lyderiai, taipgi bombarduoja televizijos stotis su reikalavimais neleisti Chruščiovui pasirodyti amerikiečiams ant jų televizijos.

donezijos prezidentas Sukarno, atvyksta Indijos premjeras Nehru ir daugelio kitų nesocialistinių valstybių galvos.

Pats prezidentas Eisenhoweras, pamatęs, kad su boikotu nieko neatsieks, nutarė pats pirmas pasakyti kalbą JT susirinkime. Sakoma, kad jis išbėgs po savo kalbos, bet tas netaip jau svarbu. Tas tik parodys, kad jis dar nepilnai išsiblaivęs, nenusikratęs "ozio", kuris Vakarus dažnai kamuoja.

Viso pasaulio akys nukrypo į Jungtines Tautas. Daugelio valstybių galvų atvykimas daro šį susirinkimą nepaprastu. Tai bus naujas dalykas tarptautiniuose reikaluose.

Šiame susirinkime, tarp kitų reikalų, bus priimta net 14 naujų šalių. Tai bus Afrikos šalys, neseniai gavo nepriklausomybę. Tai bus naujas balsas Jungtinėse Tautose.

Jungtinės Valstijos kažkokiais sumetimais norėjo jų priėmimą pravaryti susirinkime skubotiems reikalams spręsti, bet buvo atmesta 43 balsais, 26 susilaikant nuo balsavimo. Jos, tokiu būdu, bus priimtos su visomis iškilėmis, kokios at-

liekamos priimant naujas nares.

Kubos premjerui Kastrai pribuvus, jį triukšmingai pasitiko 3,000 simpatikų. Oponentai negalėjo sutraukti daugiau kaip 50 asmenų. Dvipunkiai bandė demonstruoti prieš Chruščiovo atvykimą, bet policija išvaikė. Lenkijos ir kitų šalių lyderiai atvyko beveik nepastebimai, be jokių demonstracijų.

Socialdemokratai Laimėjo ir Vėl

STOKHOLMAS. — Švedijos socialdemokratai ir vėl laimėjo rinkimus į parlamentą. Jie išrinko 116 vietų (5 daugiau) iš 232.

Komunistai, kurie visuomet palaikė socialdemokratų, išrinko 6 atstovus (1 daugiau).

Konservatai prakišo 9 vietas. Dabar turės 26.

Socialdemokratai turės tik pusę vietų, bet juos palaikys komunistai, o gal ir kurios kitos grupės.

Jungtinės Tautos, N. Y. — Šešiolika Afrikos ir Azijos šalių siūlo patarnavimą siekiant stabilizacijos Kongo.

Konge Padėtis Labai Neaiški ir Nepastovi

LEOPOLDVILLE. — Kongo respublikos gimimas labai sunkus. Kuo viskas baigsis, negalima net spėti.

Kaip jau buvo pranešta, prezidentas Kasavubu buvo pašalinęs premjerą Lumumbą, o pastarasis — Kasavubą. Vėliau pulkininkas Mobutu paskelbė, kad visą galią jis perima į savo rankas, o Lumumba areštuotas. Vėliau sklido gandai, kad Lumumba nužudytas. Netrukus Lumumba atsirado ir paskelbė, kad jis tuojaus susitvarkys su Mobutu. Jis nori skristi į Jungtines Tautas su planu dėl Kongo reikalų sutvarkymo.

Tuo tarpu pulkininkas Mobutu išvarė iš Kongo Tarybų Sąjungos ir Čekoslovakijos atstovybes.

Belgai vis tebepadeda Katangos ir Kasai provincijų maistinėms, kurie nori atsiskirti nuo Kongo.

Jungtinės Tautos nuėmė areštą nuo radio ir aerodromų. Kiemo kontrolė radijas ir aerodromai, niekas nežino. Vieną valandą vieni naudoja radiją, kitą — kiti.

Iš visko atrodo, kad Kongo lyderiai nei vienas neturi užtekintai jėgos ir pritarimo kontroliuoti visą šalį.

Tarybų Sąjungos atstovas Jungtinėse Tautose kaltino Hammarškoldą, JT sekretorių, kurio vadovybėj veikia JT ginkluotos jėgos Kongo, palaikant Kasavubą prieš centralinę vyriausybę, kurios priešakyje stovi Lumumba. Šis, kaip žinia, turi didžiąją senato ir parlamento narių savo pusėj.

Jungtinių Tautų asamblėja, kuri susirinko pošėdžiui, turės ant savo rankų gana painią problemą. Nuo JT daug priklausys Kongo susitvarkymas ir taikus sugyvenimas tarp įvairių jo provincijų.

Brazilijos Kompartija Išėina Viešumon

RIO DE JANEIRO. — Neseniai čia baigė savo darbą penktasis nacionalis Brazilijos Komunistų partijos suvažiavimas. Suvažiavime, kuris įvyko Brazilijos spaudo asociacijos salėje ir kuriam pirmininkavo partijos generalinis sekretorius Luiz Carlo Prestes, buvo priimti nauji partijos įstatai ir bendrai rezoliucija.

Kai tik partijos įstatams pritarė Brazilijos aukščiausiasis rinkiminis tribunolas, Komunistų partijos veikla šalyje įgaus visiškai legalų pagrindą.

Suvažiavimas priėmė rezoliuciją, kurioje reiškiamas solidarumas su Kubos revoliucija, smerkiama "San Jose deklaracija" ir pritariama Havanos deklaracijai.

Studijuos Amerikinių Žurnalų Kontrolavimą

OTTAWA. — Premjeras Diefenbakeris pranešė, kad sudarė trijų asmenų karališką komisiją, kuriai pavesta surasti metodus, kaip apsugoti Kanados žurnalus nuo amerikinių žurnalų kompeticijos.

Šis ėjimas esąs dalis bendro vyriausybės plano saugoti Kanados interesus nuo Jungtinių Valstijų dominacijos.

"Mes ketiname imtis tolimesnės akcijos kitose srityse, kad išlaikius tvirtą kanadianizmą Kanadoje", pasakė premjeras.

Kiek anksčiau buvo pranešta, kad sudaryta karališka komisija ištyrimui vyriausybės aparato, kad suradus, ar jis veikia sėkmingai ir ekonomiškai.

Geležinkelių Kompanijos Atmetė Rekomendacijas

OTTAWA. — CNR ir CPR kompanijos atmetė konsiliačių tarybos rekomendacijas pakelti algas šių kompanijų darbininkams ir tarnautojams, nedalyvaujantiems traukinių operavime.

Unijos, atstovaujancios 118,000 darbininkų, planuoja šaukti streiką, jeigu kompanijos nepakeis savo nusi-

Iš Kanados Gyvenimo

Antonio Barrette, nekuri laiką buvęs Kvebeko provincijos premjeru, rezignavo iš Union Nationale (tautininkų) partijos vadovybės ir net Kvebeko seimelio. Tai bus didelis smūgis tautininkams.

Jis aiškinasi, kad negalėjęs sugyventi su partijos organizatorium J. D. Begin'u ir partijos išdinininku G. Martineau.

Pralaimėjęs provincinius rinkimus, Barrette bandęs reformuoti partiją. Bet jo pastangos matyti sutiko didelį pasipriešinimą.

Barrette dar būdamas premjeru bandė keisti politiką, vestą velionio Duplessio. Bet ir tada matyti jo pastangos sutiko didelį pasipriešinimą. Tas matyti daugiausia ir padėjo liberalams laimėti rinkimus.

Toronte per pastaruosius laikus vyksta didelė kova tarp politikierių. Sunku aprašyti tą visą kovą, bet atrodo, kad yra pešamasi ne dėl idėjų skirtumo, o dėl savo materialių interesų.

Visa ta kova primena Kiniją, kada Čiangkaišekas valdė. Pešamasi nepasidalijant. Kai kurie, matyti, apskresni, šienaujasi geriau ir sukelia prieš save tuos, kuriems netaip sekasi.

Spekulantams sulindus atsakingas vietas, aišku, kenčia transportacijos ir kiti reikalai ir žmonėms kainuoja daug daugiau, negu būtina. Pavyzdžiui, TTC ponai pešasi tarpusavyje ir su metro galva, o darbas prie kelių ir požeminių traukinių labai nukentia.

Ottawoje įvyko Commonwealth and Empire Law konferencija, kurioje dalyvavo žymiausi britų bendrijos šalių teisininkai.

Pacioj pradžioj konferencijos Kanados Advokatų Asociacijos prezidentas Donald McInnes puolė ant vyriausybės už kišimąsi į teismų reikalus, sudarant visokias tarybas ir tribunolus, kurie dažnai pakeičia teismus.

Jis reikalavo, kad teismas būtų neprigulmingas, kad valdžia nesikištų į teisinius reikalus.

Toronte prasideda kas tai tokio panašaus į gazolino kainų "karą", kuris buvo paaiškėjęs anksčiau.

Jau labai daug gazolino stočių numušė gazolino kainą 3 centais ant galiono.

Sakoma, kad nekuri kompanijos duoda subsidijas stočių operatoriams ir reikalauja numušti gazolino kainą. Aišku, paskui būna pri-

versti ir kitų kompanijų gazolino pardavinėtojai daryti tą patį.

Toronte prasideda kova už laisvę rodyti jūdžius sekmadieniais, kaip kad yra daroma Montreale.

Dvasiškija, suprantama, veda kovą prieš, o daugelis pasauliečių, jų tarpe ir dartinis majoras, stoja už.

Atrodo, kad šis klausimas

gali būti padėtas ant baloto ir leista balsuotojams pareikšti savo nuomonę laike miesto viršininkų rinkimo.

Iš atsiliepiamų spaudoje matytis, kad didžiama vsuomenės stovi už jūdžius sekmadieniais.

Britų Kolumbijoj rinkimus ir vėl laimėjo socialkreditoriai, bet kiek pasistūmė pirmyn ir CCF.

Socialkreditoriai išrinko 32, CCF — 15 ir liberalai 4. Viena vieta dar neiški.

Kanadietis

Mary Peate, kuri atlieka motinos, rašytojos ir pranešėjos pareigas. Ji rašo daugiausia dėl radio. Jos sukurtos programos užsivadina

"Tea and Trumpets" ir "Now and Then". "Tea and Trumpets" programoje ji diskutuoja moteris liečiančias problemas.

Lietuvių Gyvenimas Lietuvoj ir Amerikoje

1. LIETUVA ŠIANDIEN — tai nedidelė knyga puspuslapiais, bet baisiai didelė ir stipri savo turiniu, nes joje labai teisingai pasakoma ir daugybe nuotraukų parodoma, kaip atrodo socialistinė Lietuva, jos žmonės ir gyvenimas: pasakoma ir parodoma žmonių, kurie lankėsi Lietuvoje 1959 m. ir viską matė savo akimis, jautė savo širdimi ir patyrė savo objektyviu protu. Kiekvienas lietuvis turi šią knygą įsigyti ir platinti — juo labiau platinti tarp tų, kurie yra suklaidinti atžagareivių spaudos melais. 95 psl. Kaina 1 dol.
2. AMERIKOS LIETUVIAI ir ANGLISKŲJŲ SKOLINIŲ ZODYNAS — Amerikos lietuvių laikraščių, knygų, mokyklų, parapijų, kultūros ir kalbos labai įdomus aprašymas. 366 psl. Kaina 2 dol.
3. ŠIRDIES RŪMAI — pirmasis lietuviškas romanas apie širdį. 449 psl. Kaina 2 dol.
4. ŠLIUPTARNIAI — didžioji Amerikos lietuvių gyvenimo knyga. 652 psl. Kaina 2 dol.
5. ČIKAGOS SEŠĖLIAI — nuogojo gyvenimo vaizdai. 316 psl. Kaina 2 dol.

Visos 5 knygos sykiu tik 5 doleriai čia arba Lietuva. Persiuntimo kaštus apmokame.

Rašykite:

Dr. Alg. Margeris, 3325 S. Halsted St.,
Chicago 8, Ill.

Kanados Lietuvių Literatūros Draugijos Centro Komiteto Įsteigtas KNYGYNAS

160 CLAREMONT ST., TORONTO, ONT.

Teikia veltui pasiskaitymui įvairių lietuviškų knygų, daugumoje pokariniiais metais išleistų Tarybų Lietuvoje. Norintieji naudotis knygynu turi pasimokėti \$5.00 kauciją, kuri gražinama nustojus naudotis knygynu.

Knygos duodamos vienam mėnesiui. Po mėnesio nesugrąžinę ir nepersirašę knygas, turi mokėti po \$1.00 už kiekvieną pavėluotą mėnesį.

Paštu užsisakantieji knygas turi apmokėti persiuntimo išlaidas.

Knygynas atdaras penktadieniais nuo 7 iki 8.30 val. vakarais ir ketvirtadieniais nuo 2 iki 4 val. po piet.

Zemiau talpiname po dalį knygų sąrašo. Norintieji naudotis knygynu prašome išsikirpti juos ir užsisakant paštu naudoti knygos numerį.

SAKO IR VANZETIS. H. Fastas. Gyvenimo aprašymas. Knyga 216 puslapių. Knygyne Nr. 239.

APIE AMERIKĄ. Zemaitė. Knyga 158 puslapių. Knygyne Nr. 240.

HERKUS MANTAS. Juozas Grušas. 5 veiksmų tragedija. Knyga 78 puslapių. Knygyne Nr. 241.

LAIMINGAS MALŪNAS. J. Slavičius. Apsaka. Knyga 352 puslapių. Knygyne Nr. 242.

VISA TAI BUVO. J. Piliaras. Apsaka. Knyga 288 puslapių. Knygyne Nr. 243.

RAMO SŪNENAS. Dėni Didro. Satyrinis dialogas. Knyga 184 puslapių. Knygyne Nr. 244.

CHAMAS. E. Ožėskienė. Apsaka. Knyga 336 puslapių. Knygyne Nr. 245.

MANG DRAUGAI. R. Lukinskas. Du apsakymai. Knyga 190 puslapių. Knygyne Nr. 246.

DVI SAVAITĖS AUSTRIJOJE. G. Zimanas. Kelionės aprašymai. Ilustruota. Knyga 158 puslapių. Knygyne Nr. 247.

PANFMUNĖS APSAKYMAI. VI. Dautartas. Knyga 180 puslapių. Knygyne Nr. 248.

TAMSIŲJŲ NAKTELĖ. A. Gudaitis-Guzevičius. Apsakymai. Knyga 256 puslapių. Knygyne Nr. 249.

INTERNACIONALAS KARCERYJE. A. Jasutis. Reportažai, apsakos, eilėraščiai, laiška. Knyga 192 puslapių. Knygyne Nr. 250.

MAISTININKAS. I. Lapienis. Vaikystės prisiminimai. Knyga 192 puslapių. Knygyne Nr. 251.

PER KALNUS, SNAUDZIANČIAS GIRIAS. R. Budrys. Kelionių aprašymai. Knyga 288 puslapių. Knygyne Nr. 252.

SERMĖGIAUS SŪNUS. Ig. Lapienis. Apsakymai. Knyga 224 pusl. Knygyne Nr. 253.

VIENKIEMIS STEPĖJE. V. Katajevas. Romanas. Knyga 396 puslapių. Knygyne Nr. 254.

SLEKERIS. Rojus Mizara. Romanas. Knyga 292 puslapių. Knygyne Nr. 255.

ATSIMINIMAI. St. Matulaitis. Knyga 408 puslapių. Knygyne Nr. 256.

ZYGYJE. I. Lapienis. Atsiminimai. Knyga 196 puslapių. Knygyne Nr. 257.

LIEPSNOJANTIS SLĖNIS. Filipas Bonoskis. Romanas. Knyga 384 puslapių. Knygyne Nr. 258.

DARBO GATVĖ. Alf. Bieliauskas. Apsaka. Knyga 320 puslapių. Knygyne Nr. 259.

ANA KARENINA. Pirmas tomas. L. Tolstojus. Romanas. Knyga 642 puslapių. Knygyne Nr. 260. Antras tomas. Knyga 552 puslapių. Knygyne Nr. 261.

PATARLĖS IR PRIEZODZIAI. Knyga 480 puslapių. Knygyne Nr. 262.

SAKMĖ APIE GESTĄ BERINGĄ. Selma Lagerlef. Apsakymai apie Švediją. Knyga 432 puslapių. Knygyne Nr. 263.

BRONZOS PAUKSTIS. A. Rybakovas. Apsaka. Knyga 298 puslapių. Knygyne Nr. 264.

PALAIŽIŪNAS. E. Niziurskis. Apsakymai. Knyga 196 puslapių. Knygyne Nr. 265.

SUKILIMAS AUKSO KASYKLOSE. Džekas Linsėjus. Dvi istorinės apsakos. Knyga 412 puslapių. Knygyne Nr. 266.

TARYBŲ LIETUVOJ

Fabriko Laivynas

Kiekvieną šeštadienį ir sekmadienį Kauno jūrą išplaukia istisa J. Janonio vardo popieriaus fabriko flotilija. Sudaro ją du kateriai, keletas motorinių valčių, jachta, o gale lengvai slugi baidarės. Darbininkai labai pamėgo vandens sportą, todėl fabriko administracija ir profsąjunginė organizacija pasistengė įsigyti šį "laivyną". Bet tai — dar ne viskas. Net aštuoni darbininkai įsigijo arba baigia pasidaryti motorines valtis. Tuomet sunku bus bet kam prilygti popieriaus gamintojų flotilijai.

Darbininkai mėgsta ne tik paplaukioti jūros bangomis. Jų tarpe labai daug žvejų mėgėjų. Juk ne atsitiktinai popieriaus fabriko žvejų sekcijos nariai miesto žvejų varžybose iškovojo pereinaujamą Nemuno blizgę. Neseniai popieriaus gamintojai pradėjo kultivuoti dar viena sporto šaką — vandens slides.

BRAZILŲ SAMBA

VILNIUS. — Rugsėjo 9 d. į Lietuvos sostinę atvyko po Tarybų Sąjungą gastroliuojantis tolimosios Brazilijos ansamblis "Brazilų samba". Jo sudėtyje 12 šokėjų, dainininkų, muzikų. Vilniuje šis ansamblis surengs tris koncertus.

Brazilijos liaudies meno atstovų pasirodymas čia sukėlė didelį susidomėjimą. Vilniečiai pirmą kartą pamatė ir išgirsta brazilų tautos menininkų ansamblių.

GRĮZO OLIMPIEČIAI

VILNIUS. — Rugsėjo 9 d. į Vilnių sugrįžo šaunieji olimpiečiai: Birutė Kalėdienė, Zigmantas Jukna, Antanas Bagdonavičius ir Ričardas Vaitkevičius.

Ąžuolams -- 500 Metų

Puikių gamtos paminklų yra Vilniaus apylinkėse. Sudėvės girininkijos ribose, retoli Bielūnų kaimo, auga ąžuolas, kuris atkreipia visų praėvių dėmesį. Jis daugiau kaip 26 m. aukščio, 5,35 m. storio. Šiam ąžuolui daugiau kaip 500 metų. Daug apie jį vietos gyventojai pasakoja padavimų, legendų. Vienoje iš jų pasakojama, kad po šiuo ąžuolu ponai kankindavo valstiečių sukilimo dalyvius, po to juos pakardavo. ąžuolas įdomus tuo, jog anksčiau už visus išskleidžia lapus ir vėliausiai juos numeta.

Netoli Dūksto kaimelio, Dūksto girininkijoje, yra ąžuolas, turintis taip pat daugiau kaip 500 metų. Jo aukštis — virš 25 m, o storis — 5,2 m. Šį ąžuolą gyventojai vadina "ąžuolų karaliumi".

Abu ąžuolai dabartiniu metu restauruojami ir yra įtraukti į Gamtos apsaugos komiteto prie LTSR Ministrų Tarybos gamtos paminklų sąrašą.

K. Patiejūnas

Komunistų Indėlis

Klaipėda. — Miesto įmonėse sudaryta 15 partinės kontrolės komisijų, kurios tikrina, kaip įdiegiama nauja technika, mechanizuojami ir automatizuojami gamybos procesai.

Nemažą darbą atliko jūrų prekybos uosto partinės

Pasitikti sportininkų aerouoste susirinko gausus būrys draugų, miesto komjainimo ir visuomeninių organizacijų, spaudos atstovai. Sutinkantieji olimpiečius apvainikavo tradiciniais ąžuolo lapų vainikais.

V. Vaivutskas

Daug naujovių Vilniaus centrinėje gatvėje — Stalino prospekte. Atstatytame pastate šalia "Neringos" kavinės atidarytas naujas, ištaigingai įrengtas viešbutis. Jo pavadinimas — taip pat "Neringa". Viešbučio įrengimo projektą paruošė architektai Algis ir Vytas Nasvyčiai. Kitoje prospekto pusėje atidaryta valgykla "Šešupė". O greta Gedimino aikštės įrengta nauja kavinė — Literatų svetainė.

Nuotraukoje: "Neringos" viešbučio fasadas.

Kas Kaip Remia Liaudies Balsą

P. Kisieliene, Montreal, N. Y., prisuntė LB paramai \$1.00.

J. Jakob, Vancouver, B. C., užrašė naują prenumeratą savo broliui į JAV ir paaukojo LB paramai \$1.00.

P. Buknys, Ozone Park, N. Y., prisuntė LB paramai \$1.00.

ja už tai, kad greičiau būtų įvedamos į rikiuotę naujos kontrolės komisija. Ji kovos mechanizavimo priemonės, tobulinama pakrovimo darbų technologija. Komisijos nariams padedant, uoste kompleksiskai mechanizuotas ketaus pakrovimas į laivus, panaudojant elektromagnetus. Ši naujovė leido 27 procentais pakelti darbo našumą perkraunant ketų. sumažinti krovėjų skaičių ir 40 kapeikų sumažinti vienos tonos ketaus apdorojimo savikainą.

M. K. Buzunienė, Toronto, užrašė naują prenumeratą savo broliui į JAV ir paaukojo LB paramai 75 ct.

A. Stankėnienė, Freesoil, Mich., prisuntė afnaujintų prenumeratų ir \$5.50 surinktų aukų. Aukų: Anna Wm. Stakėnai \$3.00 ir Wm. Brown \$2.50.

P. Jokubka, Montreal, lankėsi Toronte ir per P. Morkaitį pridavė LB paramai \$2.00 aukų. (šios aukos buvo pridutos ir spaudoje minėtos D. N. vardu, už ką atsiprašome klaidos palieštus.)

S. Butt New Dealer, 132 E. Hastings St., Vancouver, B. C., prisuntė už jų parduvinėjamą laikraštį \$8.10.

Patys atsinaujindami prenumeratas paaukojo:

W. Marin, Los Angeles, Calif., \$1.00 ir John Rutkus, Rochester, N. Y., \$1.50.

V. Aleksas, Glasgow, Škotija, per J. Virbicką atsinaujino prenumeratą ir paaukojo LB paramai 10 šilingų.

Visiems už pasidarbavimą ir aukas širdingai ačiū.

Administracija

GUAM. — World Airways 4 motorų keleivinis orlaivis su 86 asmenimis skrido iš Clark oro bazės Filipinuose į Travis oro bazę Kalifornijoje. Artinantis prie Guam įvyko eksplozija orlaivyje ir jis atsimusė į kalno šoną. 77 Asmenys buvo užmušti.

Orlaivyje buvo 8 orlaivio įgulės nariai, 71 kariškis ir 15 jų šeimų narių. Išlikusieji nekuri buvo atrasti vaikščiojant po krūmus.

Jie Aiplėšė Savo Žmones

Lotynų Amerika žinoma gausumu savo diktatorių, diktatorėlių. Ta "profesija" yra, bent ligšiol buvo, labai pelninga. Štai keli pavyzdžiai:

Venezuelos diktatorius, klusnus JAV aliejaus interesams, nuverstas 1935 metais, Juan Vincente Gomez susikrovė \$100,000,000.

Jo ipėdiniai Lopez Contreiras ir Medina Angarita, susigraibstė po \$13,000,000.

Po jų sekė Perez Jimenez, dabar gyvenantis Floridoje, sugrobė \$250,000,000.

Argentinos Juan Peron susikrovė net \$700,000,000.

Kubos Fulgencio Batista tarp 1932 ir 1944 metų sugrobė \$50,000,000, o vėliau tapęs iš naujo diktatorium kitus \$50,000,000.

Auto Nelaimėje Žuvo A. Narušienė

LETHBRIDGE, Alta. — Draugė Albina Narušienė važiavo su savo sūnum aplankyti savo dukterį, gyvenančią arti Winnipeg. Pagal Rowisland ištiko baisi nelaimė. Dviem automobiliams susimusus, draugė Narušienė buvo vietoj užmušta, o jos sūnus buvo sužeistas ir patalpintas vietos ligoninėje.

Draugė Narušienė paliko nuliūdime savo vyrą Antaną, 2 sūnus, vieną dukterį ir 3 brolius: Juozą Jekentą, JAV; Vladą Jekentą, Lethbridge, Alta.; ir Antaną Jekentą, Brazilijoje.

Ilsėkis, drauge, ramiai šalioj žemelėj.

Frank Kazokas

Paieškojimai

Veronikos Rukšėnaitės-Norkienės, Jono dukters, gyvenančios JAV, Čikagoje (ar kitur) ieško brolis Silvestras Rukšėnas, gyvenantis Lietuvoje, Varnių rajone, Karklėnų apylinkėje, Spirgių kaime.

Pilypas S. Juzumas, apie 1912-1914 m. iš Ylakių išvykusio į JAV ir 1923 m. gyvenusio 1175 Akron, Ohio, ieško dukterė Ona Juzumaitė, gyvenanti Vilniuje, D. Poškos gt. 10-1.

Tėvo Motiejaus Palioko, brolio Motiejaus Palioko, sesers Marijos Visbarienės-Paliokaitės, iš Lietuvos išvykusių prieš pirmąjį pasaulinį karą į Jungtines Valstijas, ieško dukterė Ona Radžiulienė-Paliokaitė, gyvenanti Lietuvoje, Vilkaviškio raj., Giedrių kaime.

Tai Vilniaus siuvimo fabri-
ko "Lelija" darbininkės. Jos
monės gėlyne išaugina tiek
gėlių, kad jomis pakanka pa-
puošti kiekvieną fabriko sky-
rių.

Liaudies Balsas

SAVAITINIS KANADOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS
LEIDŽIAMAS SPAUDOS DRAUGIJOS

Prenumeratos kaina:

Visur kitur metams \$4.50; pusel metų \$2.25
Kanadoj ir Didžiojoje Britanijoje metams \$4.00; pusel metų \$2.00

LIAUDIES BALSAS

160 Claremont St., Toronto 3, Ont., Canada

Telefonas: EMpire 6-4358

MINES 25 METŲ SUKAKTŲ

Urugvajaus lietuvių laikraštis Darbas ruošiasi prie minėjimo 25 metų sukaktuvių, kurios pripuola spalio 20 dieną. Laikraščio redaktorė Renė Diktoraitė savo laiške Liaudies Balsui kviečia atsiųsti atstovą į jų paminėjimą. Ne tik atstovą, bet ir menininkų dalyvauti su programa jų paminėjime.

Be abejonės, būtų labai gražu, jei mes kanadiečiai galėtume tą padaryti. Bet mes tą negalėsime padaryti, kad ir kaip norėtume. Urugvajaus balsiai toli nuo Kanados. Tačiau mes galime pasiekti juos laišku. Būtų tikrai gražu, jei KLLD kuopos pasiųstų pasiveikinimus. Urugvajiečiai nepamiršta mūsų.

Liaudies Balsas nuo savęs ir visų jo skaitytojų Kanadoje sveikina darbiečius su jų laikraščio 25-tomis sukaktuvėmis ir linki jiems geriausio pasisekimo tęsti tą kilnų darbą.

KEISTI ŽMONĖS

Nepriklausomos Lietuvos redaktorai yra tikrai labai keisti žmonės. Nors jie dažnai kalba pašiepiančiai apie "smegenų plovimą", bet atrodo, kad būtų visai neprošali, jei jie bent kiek praplautų savo smegenis, o jau savo liežuvį, tai reiktų tvirtai "nuskrabyti" su geležinėmis vilnomis.

Mūsų tautiečiai, kaip žinote, lankėsi Tarybų Lietuvoje, o sugrįžę pasakoja, ką jie matė. Gi kardelininkams taip tas nepatinka, kad gatavi tuos žmones su purvais sumaišyti. Ypač biauariai puolamas P. Siuplevičius, tos turistų grupės atstovas. Melagiu ir kitokiais vardais apšaukia jie šį tautietį.

Kaip kiti, taip ir P. Siuplevičius pasakoja, ką matė, ką girdėjo. Jiems nėra reikalo meluoti ar propagandą varyti. Jie iš to pragyvenimo nedaro ir nedarys. Jų skelbiama tiesa, matyti, kenkia Nepriklausomos Lietuvos leidėjų bizniui, kuris remiasi melu ir šmeižtu.

Pavargsit, ponai. Tiesa nesugriaunama tuščiais puldinėjimais.

TAS NEDARO JIEMS GARBĖS

Jungtinės Valstijos suvaržo N. Chruščiovo ir kitų socialistinių šalių lyderių judėjimą. Jiems nėra leidžiama išeiti iš Manhatan salos ribų. Aiškinama, kad tai daroma tikslu apsaugoti juos nuo antikomunistų.

Jeigu jau iš tikrųjų grumoja tų lyderių gyvybei tie antikomunistai, tai labai didelė negarbė ir tiems antikomunistams ir jų globėjams. Juk tai automatiškai pastato tuos antikomunistus žmogžudžių padėtin. Jeigu žmogui pavojus pasirodyti už Manhatono salos ribų, net ir policijos apsaugoj, tai kaip įsivaizduoti tuos antikomunistus? Susidaro vaizdas, kad tai pikčiausi žmogžudžiai.

Mums atrodo, kad tokia politika daugiau pakenks patems antikomunistams, negu Chruščioviui ir jo draugams. Kada jų globėjai taip juos perstato, tai veikiausiai jie gerai juos pažįsta.

JIE TO NORĖTŲ

Atsiranda žudiko Aleksandro Laako gynėjų. Yra net tokių, kurie sako, kad jeigu jau kaltinti nacius, tai reikia kaltinti visus, kurie buvo praėjusiame kare. Visi žudė.

Taip, kare visi žudė. Karas yra masinių žudynių "biznis". Per mūšius, per bombardavimus ir kitus karinius veiksmus buvo žmonės žudomi be pasigailėjimo. Žuvo daug ir nekaltų žmonių.

Bet tai, ką naciai darė, buvo visai kas kita. Naciai žudė žydus vien už tai, kad jie žydai. Jie žudė ir kitus be teismo, ne už kokius darbus, o už jų pažiūras. Vien žydu

Mano Laimė

Antanas Masionis

Po gimtinės dangum aš gimiau su diena
Ir pradėjau neramią kelionę.
Po gimtinės dangum bręsta mano daina,
Bręsta mano troškimai, svajonės...

Aš nešuos kaip gyvybę kertelėj širdies
Nedainuotų dainų brangią našą
Ir neieškau danguj savo laimės žvaigždės —
Laimė braido po Baltijos kraštą!

Mano laimė čionai — po gimtinės dangum,
Kiekvienoj kaimo pirkioj ir klony.
Mano laimė — drauge su kiekvienu žmogum
Juodžemėly brandint kvapią duoną...

Mano laimė — jaust ritmą statybų didžiū
Ir pačiam dėti plytą prie plytos,
Ir jliet skambesin milijonų širdžių
Širdį plastančią mano mažyte...

Po gimtinės dangum braido laimė jauna,
Jos neleisimė niekam užstoti!
Po gimtinės dangum bręsta mano daina
Šitai didelei laimei dainuoti.

Utenos raj.,
Vyžuonių vid. mokyklos abiturientas

Ivairiais Klausimais

Prezidentas Eisenhower galų gale pamatė, kad būtų klaida visai ignoruoti Jungtinių Tautų visuotiną susirinkimą. Jis nutarė užbėgti už akių Chruščioviui ir pasakyti kalbą pačioj pradžioj.

Bet pasakęs kalbą jis išdums iš Jungtinių Tautų, palikdamas JAV delegaciją sekretoriaus Herterio vadovybėje.

Britanijos premjeras, taipgi ir eilės kitų NATO šalių vadovai, visai nepasirodys.

Gal jiems atrodo, kad jie taip darydami elgiasi labai gudriai, bet visai kitas klausimas, kaip į tai pažiūrės pasaulis. NATO šalys juk nėra visas pasaulis. Chruščiovo idėją palaikė daugiau valstybių, negu kad priklauso prie NATO. Jos pasiuntė savo vadovus.

Tarybų Sąjunga vėl siūlo priimti į JT Kinijos Liaudies Respubliką, kurioje gyvena arti 700.000.000 žmonių.

Be abejonės, Amerika su savo simpatikėmis vėl priešinsis. Bet galima tikėtis, kad už Kinijos priėmimą balsuos šiuo kartu daug daugiau šalių. Mat per praėjusį laikotarpį atsirado daug naujų nepriklausomų valstybių, kurios veikiausiai nešoks pagal JAV muziką.

Už Jungtinių Tautų sienų, daug kas ir pačiose Jungtinėse Valstijose ir kitose šalyse laiko visai žioplų dalyku laikymą Kinijos už JT sienų.

Nežinia, kiek tie neamerikiniai klausinėtojai patikės šiuo kapitonu, bet iš šalies žūrint atrodo, kad tas kapitonas kalba iš kepurės. Būtų tikrai keista, jeigu toks ma-

Kapitalistai, suprantama, nemylė Chruščiovo ir jo draugų, kadangi jie atstovauja kapitalizmą konkuruojančią sistemą, bet jie, kapitalistai, purviną darbą palieka darbininkams.

Atsimenate, kada Chruščiovas lankėsi Jungtinėse Valstijose, jie apsiėjo su juo mi diplomatiskai, gražiai, o šuns lojimą atliko nekurie unijų lyderiai.

Dabar vėl. Spauda raportuoja, kad uostų darbininkus kursto haubti, kada tarybinis laivas įplauks į uostą su Chruščioviu ir kitais svečiais.

Frakuoti ponai veikiausiai vėliau gers šampaną su Chruščioviu, bet haubimą turės atlikti nelaimingieji darbininkai, kuriems tie kapitalistai kailį lupa.

Tame tai ir glūdi darbo žmogaus nelaimė. Jį taip suklaidina, kad jis pavirsta kapitalisto šuneliu.

N. F. Artamonov, tarybinio trečio rango kapitonas, kurs 1959 metais pabėgo pas amerikiečius, aną dieną "liūdijo" neamerikiniam komitetui, kaip kad daugelis amerikiečių vadina Un-American Activities komitetą, jog Tarybų Sąjungos politika nuo 1955 metų remiasi nukline ataka an Jungtinių Valstijų.

Nežinia, kiek tie neamerikiniai klausinėtojai patikės šiuo kapitonu, bet iš šalies žūrint atrodo, kad tas kapitonas kalba iš kepurės. Būtų tikrai keista, jeigu toks ma-

žas karininkėlis žinotų aukštosios vadovybės nusistatymą.

Beje, ne jis vienas gieda tokią dainelę ir jau nebe šiandien.

Board of Broadcast Governors Ottawoje paskelbė, kad ji duos pirmenybę įsteigti televizijos tinklą po visą Kanadą tokiai kompanijai, kuri priklausys kanadiečiams. Taryba svarstys aplikacijas rugsėjo 26 dieną.

Toks Tarybos pareiškimas iš kalno užveža per nosį svetimšalių kompanijoms, kurios taipgi norėtų turėti privatiškas televizijos stotis Kanadoje.

Dr. Frederick Sanger, Cambridge universiteto (Anglijoje) chemikas ir tyrinėtojas, 1958 metais apdovanojtas Nobelio dovana, sakė New Yorke, kad jis yra įsitikinęs, kad visos gyvybės pradžia buvo vienas proteinas (baltymo molekulė).

Proteinai laikomi blokais, iš kurių budavojami visokių gyvūnų kūnai.

Tyrinėjimas esąs dar neuzbaigtas, bet šis atradimas labai daug žadąs.

Rugsėjo 11 dieną Čikagoje širdies liga mirė Kazys Pakštas. Jis buvo 67 metų amžiaus.

Velionis šioj pusėj Atlanto pagarsėjo savo planais dėl įsteigimo "Lietuvos" šioj pusėj Atlanto. Paskutiniu laiku jis piršo Britų Hondurą, kur esą galima apgyvendinti lietuvius vienoje srityje ir tokiu būdu sudaryti dirbtinę Lietuvą.

Visi jo planai, tačiau, taip ir liko neįgyvendinti, kap kad jie buvo nepraktiški ir neįgyvendinami.

Cekoslovakijos, Lenkijos ir Vengrijos respublikos sudarė sutartį, pagal kurią bus panaikintos vizos bent kurioms kelionėms.

Reiškia, lenkai, vengrai ir čekoslovakai galės važinėti po tas šalis be vizų.

Cyrus Eaton, vienas iš stambiausių kapitalistų Jungtinėse Valstijose, sako, kad jis vyks į New Yorką pasimatyti su Chruščioviu.

Jei kaip, tai jis dar surengsias didelį balių Baltimore viešbutyje sveičiui priimti.

NEW YORK. — Pastarosiomis dienomis New Yorke biržoje akcijos pradėjo kristi nesvietišku spartumu. Plieno kompanijų, namų apyvokos, elektros, geležinkelių, statybos medžiagų šėrai nukrito net po kelis dolerius.

Pagal New Yorką ir Toronto biržoje šėrai nukrito, pasiekdami 5 metų rekordą.

Pastabos

Kaip iš pradžių buvo matoma, Jungtinių Tautų jėgos Kongo buvo šališkos. Jos išstojo prieš premjerą Lumumbą, palaikydamos prez. Kasavubu, kuris yra Vakarų politikierių šalininkas. Todėl, atrodo, Kasavubu ir patenka viršū.

Ir Jungtinėse Tautose, atrodo, Hammarskjoldas gavo užgyrimą.

Dėl to Vakarų propagandistai labai džiūgauja.

Nenuostabu. Amerikinis kapitalas dar yra galingas. Nuostabu būtų, jeigu jis jau nei viename fronte nelaimėtų. Tačiau šitie laimėjimai daugiau oficialūs, viršūnių laimėjimai. Darbo žmonių masių jie nedžiugina ir nepatenkina.

Dar daugiau tiesos apie Kongo įvykius gal išskels pats Lumumba, kuris planuoja į Jungtines Tautas atvykti.

Tik, žinoma, klausimas, ar kas nepastos jam kelią.

Toronto Daily Star kritikuoja Washingtono patarkymą, pagal kurį Čiuščioviui. Kasrai ir kitiems uždrausta išvykti iš Manhattan ribų.

Star nurodo, kad tokį patarkymą Čiuščiovas gali panaudoti savo reikalavimui remti, jog Jungtinių Tautų centras būtų perkeltas į kurį nors kitą šalį.

Ar Čiuščiovas tokį reikalavimą statys ar ne. — dar nežinia!

Tačiau aišku, kad tokiam reikalavimui jis turėtų didelį pagrindą ir gautų daug pritarimo.

Washingtonas per daug jau nesivaržo su savo visokiais įsakymais, kaip ir naciai.

Tai nevalia su ta ir ta šalimi prekiauti: tai nevalia tą ir tą paduoti: tai nevalia šiam ar kitam ten išvykti...

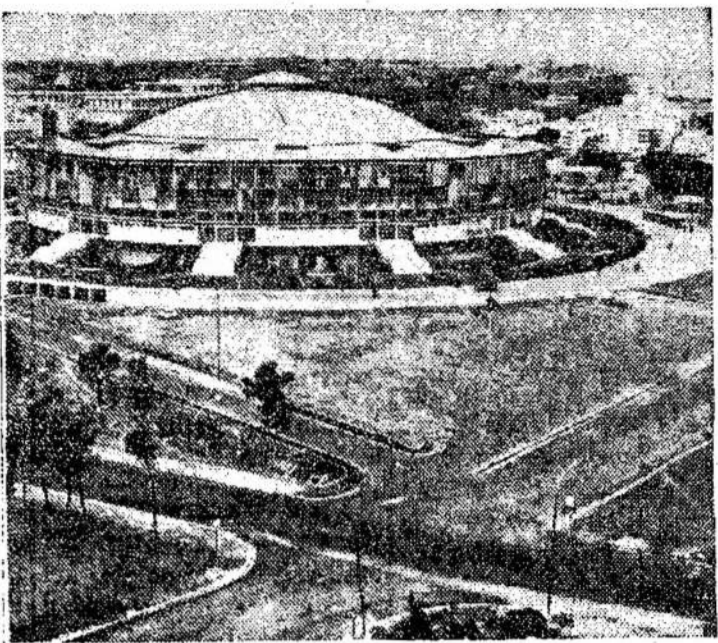
Taip visokie uždraudimai ir patarkymai ir teplaikia iš Washingtono.

Nieko nebesigirdi apie seniau buvusį Čiangkaišeko patarėją Lei Chen, kuris dabar Formosoj organizavo opozicinę partiją.

Vos tik jis paskelbė apie tokios partijos organizavimą. — tuoj ir dingo. Jis ir du jo bendradarbiai.

Juos areštavo Čiangkaišekas ir, gal būt, jau bus nužudęs.

Tokia tai "laisvė" ir "demokratija" Čiangkaišeko "Kinijoje", kurią Washingtonas priskaito prie "laisvų

Sporto rūmai Romoje. Čia XVII olimpinėse žaidynėse rungtyniavo imtynininkai.

Ką Kiti Rašo

Ir jie turės apsiprasti

Per ilgus metus Lotynų Amerikoje veikė dolerio diplomatija kaip ir JAV galybės įtaka. Dabar dalykai kitėja, tai kai kurie pareigūnai ir stambaus biznio žmonės nesitveria piktumu.

Kolumnistas ir autorius Walter Lippmann pataria jiems susiderinti su tuo. Jis žymi, jog Tarybų Sąjungos įtaka jau paplitus Azijoje, Afrikoje ir plinta Lotynų Amerikoje. Kubos valdžia nėra komunistinė kaip tūli Washingtono bando įkalbėti, bet JAV politika sukėlė kubiečius prieš save, taipgi Kuba negali apsieiti be TSRS paramos, tai ji susiglaudžia su TSRS.

Rėkavimas, šūkavimas, burnojimas ko nors čia nieko nepadės, sako Lippmannas. Amerikos valstybių organizacijos sąskrydyje aiškiausia pasirodė, kad visos Lotynų valdžios priešingos intervencijai Kubon, taipgi, jos neremė JAV ginklu priversti Kubą nusilenkt JAV užsienio politikai, o Tarybų Sąjunga gelbėtų Kubą prieš bile pasikėsinimą ant jos.

Premjeras Castro tai žino ir nebijo grumojimų.

Taip situacijai susiklosčius, Lippmannas mato JAV politiką klaidinga ir visokį riksmą ir skymavimą prieš Kubą bergždžiu.

Reiktų visai nesisieloti dėl to.

Kad Kubos valdžia nebiantų "laisvo pasaulio" tautų ir "laisvo pasaulio" šalių.

Ir dėl šitokio susidorojimo su opozicine partija, Washingtonas Čiangkaišekui nepratarė nė žodelio kritikos.

Taip sakant, "viskas ramu ir gražu laisvų tautų fronte".

Z. Janauskas

jo, kasdien tai matome. Štai, ji konfiskuoja didelę spaustuve, kurioje spausdinami JAV žurnalai "Times" ir "Reader's Digest" ispanų kalba. Taipgi Kinijos banką Havanoje.

Abu šie žygiai irgi svarbūs. Be to, kad minėta spaustuve yra multimilijoninės vertės, tie žurnalai yra labai svarbūs propagandos įrankiai. Jie bus leidžiami, bet jau Kubos naudai, o ne propagandai prieš ją.

Kinų banko faktinis savininkas buvo Čiang Kai-šeko valdžia. Kuba jau pripažino Kinijos liaudies valdžią ir gal perves jai banką, kurio vertė viršija \$10,000,000.

Taigi, vieton nusigąsti, Kubos valdžia dar paspartina konfiskavimą JAV nuosavybių toje šalyje. Toliau veda savo politiką.

— Vilnis

JAV pagalba "silpnoms tautoms"

Niekas neužginčys to, kad JAV kasmet išpila nemažas pinigų sumas "silpnoms tautoms padėti". Bet daugeliu atvejų toji pagalba tampa sudorota tų šalių valdovų, liaudies ji nepasiekia.

Štai Niujorko "Timeso" korespondentas Pietų Korėjoje, Richard J. H. Johnston, rašo, kad JAV į Pietų Korėją jau supylė du bilijonus dolerių "atsistatymui", bet, sako jis, nėra jokių žymių, kurios rodytų, kad ta pagalba buvo gauta.

Pietų Korėja neturi jokio didesnio fabriko, kad galėtų gaminti prekes eksportui: neturi užtenkamai vandeniui; neturi užtenkamai elektros jėgos; nėra sanitarinės sistemos; keliai prastutėliai.

Prieš penkerius metus Pietų Korėjoje buvo pradėtas statyti cheminių trąšų

fabrikas; jis dar vis neužbaigtas; ligi šiol jis tedavė tik keletą maišų trąšų, o j fabriką jau sukišta \$23,000,000!

Galima suprasti, kas ir kaip tuos \$23,000,000 sudorojo!

Ir mūsų šalies pinigai vis tebekišami. Pats didžiausias vagis Syngman Rhee, tiesa, tapo iš tos šalies išguitas; jis — milijonierius, dabar ramiai gyvena JAV. Yra kiti ekspertai, kurie moka "amerikinę pagalbą" sudoroti.

— Laisvė

Visur komunistai

Žiūrint per reakcionieriškus akinius, kur tik pažvelgi, visuose pasaulio kampuose komunistai ant komunistų. Komerciniuose laikraščiuose taip ir mirga: Lotynų Amerika užsikrėtus komunistais įsitvirtina, Azijoje komunistų ekspansija nebesulaukoma...

Kuba nesiskaito su savo kaimynų kolosu, Japonijoje šimtą tūkstantinės žmonių masės sukilo prieš militarine sutartį su Amerika, Laosas iš imperialistų prieglobsčio iškrito, kur link pakryps Kongas neaišku...

Ir visa tai darosi dėka komunistų idėjų plitimui.

Amerika desperatiškai nusistačiusi tas idėjas sulaikyti. Ir kas iš tų visų pastangų? Kaip sako G. Meany: Amerika neteko pagrindo, neteko prestižo, neteko pasaulyje pasitikėjimo savo draugams.

Jeigu seniau Amerikos demokratija buvo žmonijos viltis, šiandien visur girdisi: "Yankees go home!" Viceprezidentą mėto akmenimis, antiamerikinės demonstracijos prie Amerikos ambasadų kasdieniniai įvykiai.

Wallstryto politika, apsikaičiusi Jeffersono, Lincoln, D. Rooseveltto atminimais, žmonija atmesta.

Per šimtmečius kentėjusios vargą tautos purtos, kratosi svetimo jungo, ieško naujų kelių: taikos, politinės ir ekonominės nepriklausomybės, sotesnio ir šviesesnio rytojaus.

Kaip negalima užtventki upės bėgimo, taip niekas nesulaikys šių troškimų, nežiūrint kokiais vardais jie bus pavadinti.

— S. J. Jokubka

Kaip Atsiranda Uraganas

Neseniai Jungtinių Valstijų ir Kanados rytinį pakraštį nusisautė uraganas (hurricane), kuriam buvo duotas Donna vardas. Po to buvo susidaręs kitas ir užvardintas Ethel vardu. Tik šis buvo daug mažesnis ir greičiau

ŠYPSENAS

Keisti žmonės

Jaunas škotas atostogų metu lankėsi Londone. Jam sugrįžus, draugai klausinėjo, kaip jam patiko Londonas.

"Londonas išrodo neblogai", tarė jis, "bet tenai yra keistų žmonių".

"Kaip tai?"

"Nagi, vieną naktį, apie 2 valandą ryto, atėjo vyras prie mano kambario durų ir pradėjo daužyti jas. Rėkė iš duris daužė pačiame viduryje nakties. Ar tai ne keista?"

"Na, o ką gi tu jam darai?"

"Visai nieko. Grojau savo beppipe kaip grojės".

Gyvlvio vardas

Atvyko iš didelio miesto į laukinę apylinkę pamedžioti vienas didelės kompanijos egzekutyvas. Kaž kas krūmuose sušlamėjo ir jis šovė tiesiai į tuos krūmus. Pasiuntė gidą pasižiūrėti.

"Kaip vardas to gyvlvio, kurį aš pašoviau?" klausia sugrįžusį gidą.

"Jis pats save vadina Patersonu", atsakė gidas.

išnyko. Apie šį laiką kasmet būna po keletą uraganų. Nekuriais metais buvo iki 9. Kaip ir kodėl uraganai atsiranda?

Kaip jau pastebėta, jie visuomet prasideda apie Karibėjus, Atlante, prie ekvatoriaus. Yra patirta, kad uraganai susidaro kaip tik po vasaros, į rudenį. Tenai vasaros metu saulė viską labai įkaitina, atmosferoj atsiranda daug vandens garų. Kada šalto oro srovė iš šiaurės pasileidžia į pietus, ji susiduria su šiltu oru ir prasideda formotis sukūrys. Viduryje susidaro žemo spaudimo akis ir oras pradeda kilti viršun. Atšalęs oras kondensuojasi ir susidaro tiršti debesys.

Uraganas visuomet viduryje turi žemo spaudimo akį. Susidaro neva siurblys. Nesant spaudimo, akyje vanduo gali pakilti iki 4 pėdų aukščiau, negu už akies sienų. Ta akis pakelia iki 50,000,000 tonų vandens. Iš to galima suprasti, kokia jėga būna.

Uraganas būna vidutiniškai 100 mylių skersmens. Vidurinė akis turi 30 mylių skersmenį. Pirmyn slenka vidutiniškai nuo 20 iki 30 mylių per valandą. Praeidamas gali išmesti vandens iki 10 colių. Donna Manhattane išmetė 8 colius vandens bėgyje kelių valandų.

Kadangi uragano jėga labai didelė, tai neįmanoma jį sukontroliuoti, nukreipti jį į nepavojingą vietą.

Tėviškę Aplankius

Petras Šiuplevičius

(Tąsa)

Palanga yra kurortinis miestas. Ten būna iki 20,000 vasarotojų. Žinoma, ten dabar laiką leidžia daugiausia paprasti tarnautojai ir miesto darbininkai. Buvome nuvykę ir į buvusius grafo Tiškevičiaus rūmus. Ten rado me daug Lietuvos rašytojų ir menininkų. Mat ten rašytojai, ypač jauni, gali praleisti net 3 mėnesius bekurdami savo raštus.

Ten yra ir sanitariniai pastatai, kur žmonės gydomi. Jei jų sveikata sušlubuoja.

Sutikome Kiprą Petrauską. Jis buvo puikiai nusiteikęs. Turi savo namuką ir daug ten laiko praleidžia.

Palangos pajūrys labai smėlingas. Maudynės labai didelės, užima daug kilometrų. Man pasakojo, kad beveik geriausias visoj Europoje.

Miesto pirmininkas (mūsų laikais — majoras) mus labai puikiai priėmė. Apibūdines svarbą tokių kurortų lietuvių tautai, priminė, kad būruožniais laikais tik mažai saujelė naudojos, o dabar visai paprasti žmonės masiškai lankosi. Ir miestas labai plečiasi.

Aplankėm ir sudėjome mums dovanotas gėles prie paminklo žuvusiems kariams laisvinant Palangą.

Kadangi miestas kurortinis, tai nėra labai aukštų pastatų ir namai toli vienas nuo kito. Labai daug visur gėlių, taipgi visokių medžių ir medelių.

Apžiūrėję Birutės kalną ir jos kapą, turėjome traukti atgal į Klaipėdą, o iš ten į Vilnių. Buvome sustoję keliose kolūkiuose, kur labai gerai įsikūrę žmonės. Turi daug gyvulių ir visi kolūkiečiai gyvena naujose stubose. Nors ir buvo nemandagu, bet nutarėm per kelias trobas pereiti ir pasiziūrėti, kaip viduje yra.

Vienas buvo iš keturių kambarių pirmame aukšte su dviem antrame. Visi baldai paprasti, bet švariai užlaikomi ir turi medines grindis. Aplink trobą gražus darželis.

Namai stovi iš abiejų pusių kelio, panašiai kaip būdavo senoviskame kaime. Skirtumas tik tame, kad jau jokių gyvuliams trobų aplinkui nėra. Žinoma, tai daug lengviau užlaikyti švarą ir mūsų beveik nėra.

Užklausus pirmininką, kodėl jų kolūkis taip gerai stovi, atsakė: "Mes nieko nelaukdami jau 1948 metais susimetėm į kolūkį ir labai gerai susiklausom ir dabar.

Visi vyrai darbštūs". Tai geras pavyzdys kitiems. Jis smulkiai išaiškino, kaip jie tvarkosi, kaip pinigus skirsto ir kokius fondus turi

Pinigus jie skirsto į fondus įvairiems tikslams, o likusius pasidalija tarp savęs. Reikia priminti, kad ne visur dalijasi pinigais. Kartais jais ar kuo kitu. Žodžiu, kaip jiems geriau išeina ir kaip visi sutaria.

Jau artinosi mūsų vizito paskutinės dienos.

Daug mūsų giminių bei pažįstamų suvažiavo į Vilnių mus išleisti. Byrienės sesutės, Juškos giminės, o tapgi ir mano giminės ir geri pažįstami. Nutarėm padaryti išleistuves ir biskį paužti. Byrienės giminaitės atvežė kindžinkų ir keptų vjštų, o mes vyrai nupirkome lietuviško skystimėlio. Na, ir taip draugiškai pasilinksminome.

Nesitikėjau, kad per tokį trumpą laiką tiek daug draugų įsigysiu. Draugai Paragis, Staškevičius, Jankauskas, draugė Plušienė daug asmeniškai padėjo, kad padarėm mūsų atostogas linksmesnes. Ir aš jiems tariu didelį ačiū. Susirašėm vieni kitų antrašus, pasižadėjome, kad mūsų pažintis nenutrūktų. Ir aš bandysiu nors per laiškus susitikti su jais ir vėl.

Ant rytojaus po pietų jau buvome Vilniaus aerodrome. Išlėdėjo mus labai didelis būrys žmonių. Mums visiems prisegė labai gražius korsazus. Taipgi įteikė po didelę buketą gėlių. Vieni kitus fotografavome. Prisiėjo net ir ašaras įlieti.

Ir vėl pasijutome ore. Skrendame kaip fokie paukščiai į Maskvą.

Maskvoje mus vėl geras būrys lietuvių pasitiko. Manau sau, kur tu lietuvių nėra.

Maskvos miestas labai įspūdingas. Visai skiriasi nuo kitų Europos miestų. Gatvės labai plačios. Labai daug didelių pastatų.

Maskvoj išbuvome 4 dienas ir labai daug ką matėm. Daug važinėjome požeminiais traukiniais ir gėrėjome puošnionis stotimis. Su Maskvos požeminio traukinio stotimis nei vieno miesto pasaulyje požeminių traukinių stotys negali lygintis. Tokios puošnios. Granitas, marmuras, skulptūros, stovyklos. Galima būtų išstisus puslapius prirašyti apie Maskvą.

Bet jau daug kas yra rašęs, o Ed Sullivan net jūdžius padarė ir manau daug kas esate ant televizijos matę. Vistik noriu pasakyti, kad

buvome Kremluje. Ūkio parodoje, Bolšoj teatre. Buvome Maskvos universitete, kuris yra didžiausias pasaulyje. Nežinau kodėl, bet jie nori visus pralenkti. Turi didžiausią pasaulyje varpą. (Rodos sveria 60 tonų). Didžiausią patranką, geriausią požeminį traukinį, didžiausius sputnikus ir apartmentinius namus. Yra tokių, kur gyvena po kokius 500 šeimynų. Plačiausios gatvės. Daugiau aikščių, negu kuriame kitame mieste pasaulyje. Ir begalybę visokių paminklų.

Kadangi miestas labai plačiai išsisklaidęs, tai sunku visur nuvažiuoti ir viską pamatyti per tokį trumpą laiką. Tos dienos prabėgo žaibo greitumu.

Nutarėm skristi į Amsterdamą, nebevažiuoti per Lenkiją. Ir kelionė sutruopėjo iki 3 valandų vietoj 30 val. Mus išlėdėjo iš Maskvos aerodromo draugai Rotomskis, Staškevičius ir draugė Plušienė. Noriu visų vardu padėkoti draugui Rotomskiui, kuris tiek daug pasidarėvo sutvarkyme mūsų dokumentų, o ypač, kad mes daugiau dovanų vežėmės namo, negu kad ten nuvežėm. Pasirodė, kad turėjome net 50 kilogramų perdaug. Draugo Rotomskio pastangomis tas klausimas buvo sutvarkytas ir laimingai sėdome į sovietinį lėktuvą skristi į Amsterdamą.

Noriu priminti, kad lėktuvas buvo labai puikus ir greitai skrido, beveik 1,000 kilometrų per valandą. Ir patarnavimas buvo puikus. Merginos labai mandagios. Viena gerai angliškai kalbėjo. Dalino saldainius. Davė gėrus pietus. Neį nepajuto me, kaip buvome Amsterdamame

Amsterdamas labai senas miestas. Išraižytas daugybės kanalų. Krautuvės pripakotos prekių, bet pusė jų amerikietiškos. Mieste nevietiškai daug dviračių. Sako, kad mažiausia 50,000. Kiti teigia, kad yra pusė milijono. Turi labai saugotis, kai reikia pereiti skersai gatvę.

Žmonės labai mandagūs ir gražiai apsiėmę. Pavažinėję laiveliais 2 valandas tais kanalais, apžiūrėję miestą, vykome į aerodromą užbaigimui mūsų kelionės.

Po septynių valandų skridimo pasiekėm Dorval aerodromą prie Montrealo. Ir vėl mums patiko geras būrys draugų ir giminių. Nors buvome gerokai pavargę, bet džiaugėmės taip puikiai pavykusia kelione ir viešėjimu Lietuvoje.

Draugas Juška nusivežė ontarijiečius vakarieniškus, o mes su drauge Kisieliene traukėme namo.

Noriu viešai išreikšti padėką draugams - draugėms

Emai Byrienei, Kaziu Jušakai, Stepui Karveliui, Petrei Kisielienei, Albinai Maldeikienei, Akvilei Rušėnienei ir Julijai Svirplienei už jų tokią draugišką kooperaciją. Toks geras susiklausymas padarė mūsų kelionę daug malonesne. Ir mes niekad neturėjome jokių kliūčių. Jaučiamės kaip broliai ir sesės. Padėjome vienas kitam, jei kuriam sveikata sušlubavo.

Noriu visiems patarti, kurie norite važiuoti tėviškęm apsilankyti. Važiuokite, kol visai nepasenę, nes paskui tokia kelionė bus dvigubai sunkesnė.

Baigdamas noriu padėkoti LTSR vyriausybei, kuri davė mums leidimą apsilankyti tėviškėj ir teikė visas galimybes, kad mūsų apsilankymas būtų įspūdingas. Taipogi visems draugams ir draugėms, kuriuos būtų sunku išvardinti, už tokį draugišką priėmimą, visoms lietuviutėms už gėlių buketus. Mes čia, Kanadoje, niekad nepamiršime jūsų. Džiaugiamės pamatę jūsų laimėjimus. Jūsų ekonominiai ir kultūriniai atsiekimai, jūsų pasirodymas Vingio parke paliko mūsų širdyse gilius įspūdžius.

Tegyvuoją taika visame pasaulyje ir broliškas sugyvenimas tarp visų tautų!

Kuo Jie Kalti?

Liepos pabaigoj Louisianos gubernatorius Jimmie Davis, apsiginklavęs nauju įstatymu, atėmė paramą iš 6,000 nevedusių motinų ir 23,000 kūdikių, 95 procentai jų motinų ir vaikų yra negrįdę.

Kodėl gubernatorius atėmė pašalpą? Todėl, kad šelpimas nevedusių motinų ir jų vaikų prisideda prie moterų istvirkavimo ir nelegalių vaikų daugėjimo. Ar iš tikrųjų taip yra?

Nevedusios motinos dažniausiai atsiranda dėl vyrų kaltės. Vaikiniai atsisakavo vesti savo mylimas ir pameta visai. Ir šis įstatymas tų vyrų visi nepalies. Didžiausią kaltininkai liks nekalti, kaip buy. Kita, daug kur merginas apgana jų samdytojais. Ypač negrų merginas.

Taip tai su vaikų tėvais. Bet kuo kalti vaikai? Jie atėjo į šį pasaulį ne savo noru. Jie gimė už tai, kad juos gimdė. Ir jie bejėgiai savo jėgomis išlaikyti savo gyvybę. Basmė jų motinoms skaudžiausiai paliečia juos, visai nekaltus už tai, kad jie atėjo į šį pasaulį. Juos negalima net vadinti nelegaliais vaikais, nes jie patys nesulaužė jokių įstatymų, jokių patvarkymų.

Saugokit Sveikatą

Dr. J. Kaškaitis

Miegas ir poilsis

Sleep is nature's sweet restorer — miegas yra saldusis gamtos atgaivintojas. Labai dažnai miegas esti ir geriausias vaistas, kai nesijauti gerai, nervingas, aržus, surūgęs, darbas nesiseka.

Kad gerai, skalsiai pamiegotum, iš anksto prisirenk. Prieš gulti eidamas, išėik oran — ištuštink vidurius. Gerai padeda glicerino žvakutės (glycerine suppositories). Vakarieniškos visai mažai tevalgyk. Kai viduriai gerai išvalyti, ramiau juda žarnos, mažiau susidaro dujų, gazų, tai ir miegas ramesnis ir kalsesnis. Prieš gulsiant, gerai pasimankštink, pilvą gerai apdauzyk, apmaigyk, kad dujos išėitų. Ant akių užsidėk kokį juodą rūbelį, stūgelę, kad šviesa akių neįjautintų. Pagyvenusiam žmogui gerai, kad kojos miegant būtų aukščiau. Po kojugalio lovos kojom pakisk kaladėles. Langai lai būna praviri, ant galvos gali nosinaite užsimesti, ypač žiemą. Apsiklok šiltai (žiemą), — kai šalta, menkai temiegosi. Ypač žiūrėk, kad kojom būtų šilta (žiemą).

Jei nakčia be niekur nieko prabundi, tai geriausia visai atsikelti, pasiraivyk, padauzyk pilvą, kad dujos prasišalintų, istuštink ir pūslę, giliai pakvėpuok ir vėl gulk. Gražiai užmigsi, nes padėjai gamtai susitvarkyti.

Dažnai tenka nakčia atsibusti dėl širdies privargimo. Mat, miegant vargšė širdis turi pati viena kraują varinėti, be raumenų pagalbos. Dieną raumenų judesiai padeda širdžiai ir arterijoms varinėti ritmingai kraują. Nakčia tos raumenų talbos nėra, širdis priūsta ir tave išbudina koks slogingas skausmas. Nebūk strampas, nedrybsok, bet sėskis, pasivaivyk, atsisėdėk, tą savo pilvo laboratoriją paragink, tai širdžiai didelė pagalba. Lovon ir mik sveikas.

Rytails prieš atsikeliant vėl giliai pakvėpuok, įsidėk bukonon ekstraktus gabalutą, atsiesėsk, netrukus stokis, apsitvarkyk, apitvėstink ir gerai pasimankštink, vandenuko truputį nugerk, tai geresnė bus tau galva ir visa savijauta.

Beje, prieš gult eidamas irgi ekstraktus gabalutą į burną įsidėk. Padeda nervų energijai suciti ir ramiai pusiausvyra, padeda greitiau užmigti. Gerai pamiegosi — visa diena bus tau malonesnė.

Apie Kinijos ir TSRS Skirtumus Karo Klausimu

Vakarų spaudoje labai dažnai rašoma, kad Kinija ir Tarybų Sąjunga nesutaria karo klausimu. Kinija tikinti, kad karas neišvengiamas, o Tarybų Sąjunga tikinti, kad galima karo išvengti. Chruščiovas, todėl agituoja už sugyvenimą, o Chou En-lajus agituoja už karą. Kaip gi iš tikrųjų yra?

Kanados Taikos Kongreso lyderis James G. Endicott savo laikraščelyje The Canadian Far Eastern Newsletter bando išaiškinti šį klausimą. Čia, nors trumpai, papasakosime Endicotto aiškinimą.

Pirmausia, J. G. Endicott griežtai užginėja, kad Kinija nori karo. Jis cituoja Chou En-lai pareiškimą. Štai jo pareiškimas:

"Nuklinių ginklų uždraudimo ir aplamai nusiginklavimo trokšta viso pasaulio žmonės ir nuolat už tai pasisako Kinijos valdžia ir žmonės. Linkiu to galo, Kinijos valdžia ir žmonės dėl jo eilę rimtų pastangų. Mes pakartotinai siūlėm, kad visos Azijos ir Pacifiko šalys sudarytų taikos ir nepuolimo pakta ir padarytų tą sritį laisvą nuo nuklinių ginklų.

"Mes pilnai remiame Tarybų Sąjungos ir kitų socialistinių šalių pasiūlymus ir veikimą nusiginklavimo ir nuklinių ginklų uždraudimo klausimu.

"Mes tvirtai tikime, kad būtinybė dėl realizavimo uždraudimo nuklinių ginklų gali būti pašalinta visų šalių žmonių tvirta kova. Kinijos žmonės visuomet vadovėsi šio įsitikinimo ir kovos iki galo ir atkakliai priešinsis Jungtinių Valstijų imperiavimo tarybos ir agresijos politikai, sieks uždraudimo nuklinių ginklų ir bendro nusiginklavimo užtikrinimui taikos pasidaryje kartu su Japonijos, Tarybų Sąjungos ir kitų socialistinių šalių ir kitų tautų pylinių šalių žmonėms ir šalinis po visą pasaulį.

Šis pareiškimas, kaip matome, rodo, kad Kinijos žmonės nenori karo. Jie ir jų valdžia kovoja ir kovos už nusiginklavimą, už taiką.

Tad kur gi yra tas skirtumas? Atsakymą, sako Endicott, duoda taikos judėjimo išvylančios problemos. Štai jos:

"Afro-Azijos ir Lotynų Amerikos taikos jėgos pasidaro neturios ir reikalauja, kad žmonės būtų raginami pasirinkti: 'Kas yra teisingas, o kas neteisingas'. Jie taip pat teigia, kaip kad ir Toki-

jo pasitarime buvo pasakyta, kad taikaus sugyvenimo, nuklinių ginklų panaikinimo, militarinių bazių ir svetimų militarinių bazių ir svetimų mo bus atsiekta tikta išvysčius tvirtą kovą prieš imperializmą ir kolonijines jėgas, kurioms vadovauja Jungtinės Valstijos, atmetančios visus tuos reikalavimus.

"Afro-Azijos ir Lotynų Amerikos žmonės reikalauja, kad mes pripažintume, jog 'kad dabar mes gyvename žmonijos istorijoje sau lygios neturėjusioje epochoje (gadyne), gadyne išlaisvinimo pavergtų rasių ir žmonių. Todėl judėjimas už taiką ir žmonių nepriklausomybę eina ranka rankon'. Taikos judėjimo planai ir obalsiai, sako jie, turi būti atitinkamai suderinti.

"Nuo pat savo įsisteigimo 1948 metais, Pasaulinė Taikos Taryba ėjo pagal kiek-

skirtingus pagrindus, negu buvo aprašyti viršuj".

Endicott cituoja Tarybų Sąjungos Taikos konferencijos deklaraciją, kuri buvo priimta praėjusią žiemą. Ta deklaracija aiškiai apibūdinti pasaulinio taikos judėjimo liniją. Štai ištrauka iš tos deklaracijos:

"Greitas ir teisingas išsprendimas nusiginklavimo problemų reikalauja, kad visi taikos draugai, visi geros valios žmonės, rastų bendrą kalbą ir stotų į bendrą veikimą".

"Tarpautiniame taikos judėjime", sako Endicott, "pastangos rasti bendrą kalbą pačiomis formomis išvengimo sprendimo, kas yra teisingas, o kas ne, ir koncentracijos ant susitikimo ir suradimo pagrindo dėl bendro veikimo.

"Šis bendras veikimas buvo tvirtai pagrįstas vystymui filosofijos apie taikų sugyvenimą ir veikimą mobilizavimui pasaulio opinijos už uždraudimą nuklinių ginklų bandymo ir pačių ginklų, ir už sudarymą sutarčių, vedančių prie visuotinio kontroliuojamo nusiginklavimo".

Liberalai Pragydo

S. KARPE

Liberalai pastaruoju laiku smarkiai pragydo apie pavojų Kanados nepriklausomybei. Visa eilė žymių asmenų viešai prakalbėjo apie esantį pavojų.

Jau buvo rašyta, kad buvęs karališkosios komisijos galva W. Gordon nurodinėjo, kad Amerikos kapitalo įsigalėjimas Kanadoje grįžta Kanados nepriklausomybę. Jis sakė, kad jeigu nebus imamasi atitinkamų žygių, tai Kanada taps Amerikos satelitu.

Šiomis dienomis Kingstone, liberalų lyderių pasitarime, pats liberalų lyderis L. B. Pearsonas prabilo gana aštriai.

"Nejaugi mes pabėgome iš kolonijinės staurados tikta tam, kad išokus į Washingtono ugnį?" pasakė jis, kalbėdamas apie Kanados nepriklausomybės silpnėjimą. "Argi mes pardavėm mūsų prigimtas teises už masę pigesnių JAV dolerių?"

Panašiai kalbėjo ir Michael Parkway, Toronto Daily Staro Ottawos biuro viršininkas. Jis nurodinėjo, kad Amerikos kapitalo investavimas Kanadoje tikta uždeda Amerikos kapitalo dominaciją. Bet tuom pat sykiu tas nedavė Kanadai net pastovios ekonominės gerovės.

Valdantieji sluoksniai, ypač liberalai, kurie valdė Kanadą per 20 metų, aiškina, kad Amerikos kapitalo plaukimas į Kanadą užtikri-

naš Kanados gerove. Dabar jie patys pamatė, kad taip nėra.

Pavyzdžiui, amerikiečiai išsiveža iš Kanados labai daug vatų vedama politika neveda prie Kanados gerlaikio užtikrinimo. Vyriausiai dėl to, kad Kanados vyrausybės, kokios jos nebūtų, liberalų, konservatų ar nacionalistų, nesistengia, kad svetimas kapitalas statytų Kanadoje industrijas apdirbimui Kanadoje gaunamos žaliavos, o leidžia Kanados žaliavą išsiųsti į aną pusę, iš kur paskui Kanada turi pirktis, mokėdama labai brangiai, jau gatavus gaminius.

Pavyzdžiui, amerikiečiai išsiveža iš Kanados labai daug geležies rūdos. Jie apdirba savo įmonėse, o paskui parduoja gatavus gaminius ir mašinas Kanadai už labai aukštą kainą. Tą pačią geležį dėl Kanados žmonių reikia įgabenti iš JAV.

Kas dar pažymėtina, kad JAV korporacijų skyriams Kanadoje suteikiama įvairių lengvatų, atleidžiama nuo nekurių reguliacijų.

Bet ir dabar, jau matant Kanados nepriklausomybei pavojų, valdantieji sluoksniai dar nieko gera nesugalvojo. Tai matome iš paties liberalų lyderio išsireiškimo.

"Kanadiečiai kalba apie tai labai daug", pasakė jis, "bet ką mes darome dėl to — išskyrus sugestijas, kaip nukirsti mūsų kanadišką no-

Apie Unijas

N. AUKSTUOLIS

Atžagareiviški unijų lyderiai, tokie, kaip, pavyzdžiui, George Burt (auto darbininkų unijos direktorius), Claude Jodoin (Kanados Darbininkų Kongreso prezidentas), prie progos mėgsta paspaudyti į Tarybų Sąjungos unijistų veidus. Keista, kad darbo žmonių organizacijų vadovai spiaudo į darbo žmonių veidus. Bet taip yra. Ponas Jodoin eina iki to, kad tiesiog sako, jog Tarybų Sąjungos darbininkų unijos faktinai nėra jokios unijos.

Pažiūrėkime, kaip iš tikrųjų yra.

Štai pagrindinės unijų ir jų narių teisės Tarybų Sąjungoje. Palyginkit jus, unijistai, ar turi tokias teises jūsų unijos čionai, Kanadoje, ar Jungtinėse Valstijose. Štai jos:

Profesijos neatsako savo turto už sulaužymą kolektyvų sutarčių. Joms nereikia registruotis valdžios įstaigose. (Amerikos unijos neturi nei vienos iš šių teisių).

Perkėlimas iš vieno darbo į kitą toje pačioje įmonėje ar iš vienos vietos į kitą vietą leidžiamas tikta susitarus su darbininku ir tolia pat alga.

Darbo normos skaitomos teisėtomis tik tos, kurias nustato fabrika ar įmonės administracija ir unija.

Viršlaikis turi būti mokamas sekanciai: laikas ir pusė už dvi pirmas valandas, o už kitas — dvigubai (taipgi sekmadeniais) ir viršlaikį galima dirbti tik unijai paviljus.

Jauni žmonės nuo 16 iki 18 metų amžiaus dirba 6 valandas į dieną, bet gauna 8 valandų užmokestį, koks tame darbe yra mokamas.

„Kad pasiepus amerikiečius?“

Pearsono manymu, nei joks kaimynas, kad ir tvirtiausias ir draugiškiausias, neturi teisės pastoti kelią Kanados tautinei evoliucijai. Jis net ir nenorįs to. "Aš netikiu, kad Jungtinės Valstijos pageidauja, kad mes tapume satelitu ar šešiomis ar septyniomis naujomis valstijomis", sakė jis. "Jeigu mes nustosime tautinio siekio ir pozymio", pridėjo jis, "tai bus mūsų pačių kaltė".

Nori ar nenori, bet Amerikos kapitalas vis daugiau dominuoja Kanados ekonomini gyvenimą. Be abejonės, sykiu su tuo eina ir politinis dominavimas. Ir jeigu nebus nieko daroma, kaip iki šiol, tai tas dominavimas visai nustelbs Kanados tautinį pasireiškimą.

Darbininkai, išrinkti į įstaigas ar unijos postus turi būti užtikrinti, kad baigus savo tarnybą bus priimti atgal į seną vietą. Einant unijos ar įstaigos pareigūno pareigas jie turi gauti nematytą atlyginimą, kaip kad gaudavo įmonėje.

Išliekantiems iš darbo dėl ligos darbas užtikrintas mažiausia dviem mėnesiams, o dėl gimdymo — keturiems mėnesiams.

Visi darbininkai gauna apmokamas atostogas. Neturintieji 18 metų amžiaus gauna vieną mėnesį. Jauniems darbininkams neleidžiama dirbti naktinę pamainą.

Nėščios ir vaikus žindančios motinos negali dirbti naktinę pamainą. Ryšium su gimdymu, motinos gauna apmokamą atostogų 8 savaites pirmo gimdymo ir 8 savaites po gimdymo. Viso 16 savaičių. Kiekviena motina, jei dirba, paleidžiama du kartu į dieną kūdikį pažindyti be sumažinimo uždarbio.

Fabriko komitetas, išrinktas darbininkų, turi būti fabriko administracijos pripažintas. Taipgi jam turi būti duodamos patalpos, apšildymas ir šviesa veltui. Jis turi teisę daryti inspekciją įmonėje.

Fabriko komitetas negali būti pašalintas be to fabriko darbininkų unijos žinios. Socialė apdrauda yra nemokama. Ji neišskaitoma iš darbininko algos.

Lygus užmokestis už tą patį darbą.

Jeigu Kanados darbininkai turėtų tokias teises, tai būtų labai gerai. Bet ponai Burtai ir Jodoinai šiandien negali nei svajoti apie tai.

Aukščiausioji Taryba pasiskelbė projektą dėl pagerinimo viršuj minėtų darbininkų teisių. Įvedama 7 valandų darbo diena. Sunkiuose darbuose — 6 valandų darbo diena. Susirgus alga mokama 4 mėnesius. Bus leidžiama praleisti iki 2 valandų pietums. Jokia įmonė negalės pradėti darbą be susitarimo su unija. Nei vienas darbininkas negalės būti atleistas be susitarimo su unija. Ir daug kitų pagerinimų. Šis klausimas viešai diskutuojamas visų darbininkų ir duodami įvairūs pataisymai.

BERLYNAS. — Mirus W. Pieck. Vokiečių Demokratinės Respublikos prezidentui, jo vieton Valstybės Taryba ir parlamentas išrinko komunistų-socialistų vadą Walterį Ulbrichtą, 67 metų amžiaus.

Montrealo žinios

Trumpai apie viską

Rugsėjo 8 dieną įvyko pasakutinis vasarinis Sūnų ir Dukterų Pašalpinės Draugijos mėnesinis susirinkimas vidury savaitės. Nuo dabar susirinkimai vyks kiekvieno mėnesio antrą sekmadienį Klubo svetainėje. 2 valandą po piet.

Praėjusiame susirinkime pirmininkas A. Janušis įnešė, kad būtų suruošta grybų vakarienė. Susirinkimas pritarė, o dabar mūsų darbščioji valdyba turės pasirūpinti, kad gavus grybų rinkėjų. Pačios vakarienės ruošimą teks imtis savo atsakomybėn.

Rugsėjo 10 dieną P. O. Joneliūnai suruošė savo sūnui Edvardui "gradziueišin" partiją. Jis sėkmingai baigė mokytojų kolegiją ir pradėjo mokytojauti protest o n u High School.

Vaišės atsibuvo Bucharest svetainėje.

Edvardas yra draugiško būdo. Tad jo pagerbimui atsilankė nemažas būrelis jo mokslo draugų ir draugių ir senesnio amžiaus montrealiečių. Iš Jungtinių Valstijų buvo atvykę Kavaliūnai, taipgi ir kitų, bet pavardžių nesužinojau.

Dalyviai, įteikdami dovanas atminčiai, linkėjo jam

geros sėkmės mokytojo profesijoje, o jis, atsakydamas, dėkojo tėveliams už išmokslinimą, o visiems dalyviams už dovanas.

Pasibaigus sveikinimams ir linkėjimams, Edvardo tėvelis pranešė, kad ši partija yra kartu ir sužieduotųjų partija. Edvardas susižadėjęs su panele M. Opmenbeker.

Serga J. Naruševičius, Verduno ligoninėje. Gydytojai tiria jo nesveikatos priežastį.

Numirė Clevelande, JAV, Vincas Petrauskas, montrealiečių Petro ir Juozo Petrauskų brolis, 75 metų amžiaus.

Paliko nuliūdime žmoną, dvi dukteris ir brolių Clevelande.

Į Jungtines Valstijas atvyko pirmo pasaulinio karo. Iš Lietuvos, Tarnaukos kaimo. Lazdijų valsčiaus, Seinų apskr.

Nuo rugsėjo 23 iki spalio 1, Montreale, St. Denis teatre, gastroliaus kiniečių operos aktoriai.

Nepamirškite nueiti ir pamatyti kiniečių menininkų. Kiek teko matyti iš atsiliepimų spaudoje, tai jie labai

gabiai atlieka klasikinius kiniečių meno kūrinius.

1,300 Dominion Bridge Co. darbininkų tebestreikuoja už algų pakėlimą ir darbo sąlygų pagerinimą. Kompanija bando laužyti streiką skebų pagalba.

Spauda rėportuoja, kad nakties laiku daužomi skebų namų langai. Esą apdaužomi ir skebų automobiliai. Vieno kompanijos pareigūno automobilis buvęs apverstas. Kompanija reikalauja, kad unija sulauktų terorą. Unija sako, kad ji neužgria žiaurių elgesį, bet kartu kaltina ir kompaniją už agresyvius veiksmus.

B. K.

Frank Kelly Randasi Ligoninėje

RODNEY, Ont. — Teko patirti, kad draugas Frank Kelly iš Courtlando randasi St. Thomas ligoninėje.

Linkiu draugui greitai pasveikti.

P. Mažilis

HARTFORD, Conn. — Per daugelį metų nuosirdžiai darbavęsis pažangiose lietuvių organizacijose F. Repšys dabar labai sunkiai serga.

Jis jau arti trys metai randasi kareivių ligoninėje. Dabar jau amputuotos abidvi kojos ir netekęs regėjimo.

J. B.

Senosios Elados Keliais

JUSTAS PALECKIS

(Tiesa)

Pasigrožime grakščia mažu šventykla, kuri buvo skirta Nikai Apteros ("Besparnei Pergalei"). Nuo galinųjų Akropolio sienų, kurios matė daug žmonių karų, daug šimtmečių ir karų, žemai matyti Dionizo teatras. Jame buvo vaidinamos Sofoklio, Eschilo, Euripido tragedijos. Aristofano komedijos. Kitoje pusėje — Atikos Herodo statyto odelo (koncertinio teatro) griuvėsiai. Čia vykdavo dainų ir muzikos šventės, filosofų disputai bei teismo posėdžiai. Toliau atsiveria gražus vaizdas į Atėnų miestą, į Pirėjų ir į jūrą.

Akropolio muziejuje surinkta daug architektūrinių detalių, kolonų kapitelių, bareljefų ir skulptūrų. Tiek čia, tiek Atėnų Nacionaliniame muziejuje suteiktos senovės skulptūros vyriškas figūras vaizduoja nuogas, o moteriškas — apdengtas dra bužiais. Tik deivė Afroditė, kaip išeinanti iš jūros, vaizduojama nuoga.

Nors Atėnuose ir kitur esama nemažai senovės liekanų, bet dauguma pačių svarbiausių skulptūrų išgabenta į užsienį — į Londono, Paryžiaus, Vienos ir kitus muziejus. Ypač gobšus graikų meno turtų plėšikai buvo anglai. Jie išsigabeno dar užsilikusias Partenono stovyklas ir išplėšė iš jo sienų vertingiausius bareljefus.

Kaip mums pasakojo Nacionaliniame muziejuje, dar vis surandama senovės meno turtų. Šio šimtmečio pradžioje pinių ieškotojai — narai surado romėnų laikų triremas (karo laivus su trimis eilėmis irklotojų), kuriomis Romos karvedžio Sulos įsakymu prieš 2,000 metų buvo gabenamos pagrobtos iš Graikijos meno verty-

bės. Kai kurios iš jūros dugno ištrauktos skulptūros dabar puošia Atėnų muziejų. O dar ir visai neseniai, kasinėjant gatvę Pirėjuje, buvo atrasta vertinga senovės skulptūra.

Lankydamas Akropolį ir būdamas Nacionaliniame muziejuje, pajunti pagarbą Graikijos senovei. Kokia nuostabi tų senovės šventyklų ir kitų pastatų harmonija, kaip nepaprastai tobulai atliktos skulptūros, kokia gili mintis išreikšta daugelyje siužetinių meno kūrinių, kaip turtingai atvaizduotas senovės graikų gyvenimas žarniuose piešiniuose, bareljefuose arba vazose! Visa tai byloja mums iš tūkstančių metų gilumos, iš žmonijos kultūros lopšio.

Iš viso, ką teko matyti Atėnuose ir apskritai Graikijoje, mane labiausiai sujauzdino kelios skulptūros, kuriose jamžintos jaunų merginų šypsenos. Jos — lyg gyvas tolimiausiųjų žmonijos kartų sveikinimas, mums įkvepiantis optimizmą ir pasitikėjimą ateitimi, keliantis susižavėjimą meno galybe.

Tos marmurinės Akropolio šventyklų kolonų pasakos, tos nuostabios poemos, išreikštos skulptūrose ir vazų piešiniuose — tai gyvi laisvę mylinčios tautos istorijos puslapiai. Ne akmuo ir molis, bet senos ir gilios laisvės tradicijos, įkūnytos meno kūriniuose, kėlė graikų patriotams pasididžiavimą savo senove ir skatino į kovą prieš priespaudą tiek peraitame šimtmečiuje, tiek kare prieš hitlerizmą.

Akropolis primena ne tik Mikėnų kultūros laikus, siekiančius 1,500 metų iki mūsų eros, kai čia kilo pirmosios statybos, ne tik Periklio laikus. Akropolis primena ir gyvąją mūsų laikų isto-

rija.

Štai vaikščiodami po Partenoną matome prie jo kolonos baltai mėlyną Graikijos vėliavą, kuri laisvai plazda viršum Atėnų. Negalima neprisiminti apie visame pasaulyje pagarsėjusį Manolio Glezo žygi. Tuomet, dar būdamas 20 metų jaunuolis, M. Glezas nežinomas požeimio urvais įlipo į Akropolio kalną, nuplėšė neapkenčiamą hitlerinės reakcijos kablakryžinę vėliavą ir jos vieton iškėlė savo tėvynės vėliavą. Tai jis padarė 1941 m. gegužės 31 d., kai Graikijoje siautė juodžiausia hitlerinės okupacijos naktis. Šis žygis įkvėpė kovos dvasią tūkstantiems graikų patriotų, pakilusiu į kovą prieš hitlerninkus.

Laimingu būdu Graikijos patrotas M. Glezas netapo hitlerininkų auka, nors asmeniškai Hitlerio įsakymu buvo už akų pasmerktas mirti. 1948 m. reakcininkai jį vėl buvo pasmerkę mirti, bet išgelbėjo viso pasaulio demokratų organizacijų protestai. O 1951 m. nežūrint teroro ir pažangiųjų jėgų persekiojimo. Graikijos nacionalinis didvyris Manolis Glezas buvo išrinktas parlamento deputatu.

Dabar Manolis Glezas vėl kalėjime Korfu saloje. Kaip tik mumsesant, Atėnų laikraščiai pranešė, kad jis paskelbė bado streiką, protestuodamas prieš jo nuteisimą ir kalinimą kartu su kriminaliniais nusikaltėliais. Žodžiai: "Akropolis" ir "Glezas" dabar yra neatskiriami visai pažangiajai žmonijai.

Į Pirėjų važiuojame pro Kokinjos kapines. Jose palaidotas didysis graikų laisvės kovotojas ir patriotas Nikosas Belojanis, sušaudytas 1952 metais. Jo atminimą gerbia graikų liaudis. Kasdien jo kapą puošia gėlės, ypač gvazdikai — kukli gėlė, kurią įsisegęs švarko atlake Belojanis turėjo tuo metu, kai teismas skelbė jam mirties nuosprendį.

Grįžtant iš Pirėjaus uosto, esančio už 8 kilometrų nuo Atėnų, kitu keliu, pačiu pajūriu, mums parodė anglų karo kapines. Ten, esą, palaidoti anglų kariai, žuvę anglų intervencijos metu 1944 m. Tais metais Tarybinės Armijos pergalių išdavė hitlerinė kariuomenė buvo priversta trauktis iš Graikijos. Komunistų iniciatyva su darytoji nacionalinio išvadavimo armija jau anksčiau buvo išlaisvinusi žymią dalį Graikijos teritorijos. Susidūrė sąlygos visiškai likviduoti okupacinės kariuomenės liekanas. Visa Graikija buvo išvadauta, ir pradėjo kurtis demokratinė liaudies valdžia. Tačiau įsikūso anglų imperialistai, kurių prieglaudoje išsilaikė į Egiptą emig-

DOVANŲ SIUNTINIAI Į TARYBŲ SAJUNGĄ IR KITUS TARYBINIUS KRĄSTUS

Su malonumu pranešame, kad PAGERINOME MAISTO, TEKSTILĖS ir VAISTŲ bei kitų dalykų persiuntimą

Prašykite mūsų naujo kainoraščio ir informacijų pas

Montrealo Atstovą

Mr. Manfred Kory

Mūsų kainos žemiausios Kanadoje ir JAV.

JOS GALITE PILNAI pasitikėti Kanados didžiausia ir labiausiai prityrusia dovanų siuntinių persiuntimo firma

International Gift Parcel Service

1126 SHERBROOKE ST. W. — Tel.: VI. 4-4860
Montreal 2, P. Q., Canada

WINDSOR

DRY CLEANERS & DYERS CO. LTD.

Valome visokius drabužius, gardinas, blankietus, lovų uždangalus, karpetus, chesterfieldus ir bile ką, kas tik yra Jūsų namuose.

Windsor yra viena iš vėliausių ir moderniausių Dry Cleaning šapų Montreale. Turime naujai įrengtą moderniausiają STORAGE. Greitas patarnavimas. 20 metų patyrimas garantuoja darbą.

Savininkai:

A. Keršys, P. Petrušis, P. Keršulis, A. Greibus

1205 CHURCH AVE. P.O. 8-6679

VERDUN, QUE.

ravusi reakcinė monarchinė Graikijos vyriausybė. Buvo išlaipdinta anglų kariuomenė neva kovai prieš užsilikusius hitlerininkus, bet iš tikro jos tikslas buvo paremti reakcinės vyriausybės grįžimą ir užgniaužti liaudies revoliucines jėgas. Tačiau, nežiūrint karinių priemonių, net Atėnų bombardavimo iš oro, liaudies jėgų palaužti interventams nepasisekė ir teko griebtis kitų manevrų.

Tos intervencijos metu žuvę kariai ir palaidoti anglų karo kapinėse. Tačiau sakoma, kad ten pačių anglų tesą mažai, bet daugiau jų kariuomenėje tarnavusių indų, kuriuos imperialistai išnaudojo kovoje prieš Graikijos liaudį.

Vieną dieną keliavome į pietuose, nuo Atėnų esantį Suniono iškyšulį, pagarsėjusį čia dunksančiais Poseidono šventyklos griuvėsiais. Pakeliui pravažiavome Varkizos kaimą, kurio vardas susijęs su 1944 m. įvykiais. Anglams tarpininkaujant, čia buvo sudaryta sutartis dėl pilietinio karo likvidavimo. Reakcininkai tą Varkizos sutartį sulaužė. Liaudies armijai pagal sutartį nusiginklavus, reakcininkai su triuškinio demokratines organizacijos ir su interventų pagalba įvedė savo režimą. 1946 m. jie įvykdė plebiscitą ir sugrąžino karalių. Teroras ir represijos prieš demokratinius sluoksnius įžiebė naują pilietinį karą, kuris tęsėsi ligi 1949 metų. Atvirą paramą reakcijai dabar jau teikė Jungtinės Amerikos Valstijos, nes anglų interventai nebesugebėjo susidoroti su demokratinėmis jėgomis.

Daug kraujo, daug aukų pareikalavo tos tarpusavio kovos. Su svetimų ginklų pagalba laimėjo reakcija, bet savo valdžią išlaikyti ji negali policinėmis priemonėmis. "nepaprastais įstatymais", amerikiečių karinėmis bazėmis ir politinėmis kombinacijomis.

Ryškiausiai tos politinės kombinacijos pasireiškia suktame rinkimų įstatyme. Jis sudarytas taip, kad būtų užtikrintas dešiniųjų partijų vyravimas parlamente. To antidemokratinio rinkimų įstatymo pagrindu valdančioji partija Nacionalinė radikalinė sąjunga (ERE), surinkusi tik apie 41 procentą balsų, gavo 172 vietas iš 300 vietų parlamente ir tuo būdu įgijo absoliutinę daugumą. Tačiau, nežiūrint visų kombipacijų, spaudimo ir represijų prieš pažangiąsias jėgas, žymių laimėjimų 1958 m. rinkimuose pasiekė Veningoji demokratinė kairioji partija (EDA), kuri gavo parlamente 79 vietas. Toji partija nuosekliausiai gina

Iš Londono, Ont.

Povilas Plėta, tabako ūkininkas, randasi St. Joseph ligoninėje Londone. Pereitą pirmadienį darė operaciją ant vidurių. Jis serga labai sunkiai.

Linkiu jam greitai pasveikti.

—o—
Londone, kada laikraštis paskelbė, kad Londono didžiausiame Victoria parke bus rodomas filmas apie Sovietų Sąjungos žmonių gyvenimą, pagamintas Amerikos turistų, ir gros keletą Paul Robesono rekordų, tai

darbo žmonių interesus ir reikalauja legalizuoti 1947 metais uždraustą Graikijos komunistų partiją.

Pasibaigus pilietiniam karui, Graikijos kalėjimuose ir koncentracijos stovyklose buvo kalinami dešimtys tūkstančių komunistų ir kitų pažangių veikėjų, tūkstančiai jų buvo sušaudyti ar žuvo sunkių sąlygų nukankinti. Iš Tarparlamentinės Sąjungos posėdžiuose dalyvavusioms delegacijoms atsiųstų politinių kalinių ir jų

dipukai ir kiti reakcionieriai kreipėsi į organizaciją, kuri rodo filmus, ir miesto valdybą, kad uždraustų.

Tačiau, vietoj pakenkti, išreklamavo dar daugiau. Nei vienas filmas neturėjo tiek žiūrovų, kaip filmas apie Sovietų Sąjungos žmonių gyvenimą.

Žmonės, matyti, trokšta susipažinti su Sovietų Sąjungos žmonių gyvenimu, tik neturi progos.

—o—
Londono unijų vadovai pranašauja, kad ateinančią

šeimos narių memorandumų ir laišku matyti, kad ir dabar keli tūkstančiai žmonių tebekalinami nepakenčiamomis sąlygomis. Daugelis jų sėdi kalėjimuose po 10-16 metų, kai kurie net be teismo. Iš jų reikalaujama išsivadėti savo įsitikinimų, ideologijos. Tačiau jie tvirti, drąsūs idėjiniai kovotojai dėl graikų tautos laisvės. Daugelis jų aktyviai dalyvavo žūbtutinėje kovoje prieš hitlerinius okupantus.

(Bus daugiau)

DOMES!!!

Gal turite šeimą, draugų ar giminių Europoje kuriems reikia pagalbos? — Išgelbėkit gyvybę pasiūsdami svarbių medikamentų ir vaistų. — Rašykite telefonuokit ar užeiokit mūsų vaistinę ir pasiteiraukit Mes dabar turime orinį susisiekimą su tarybinėmis respublikomis

Taipgi turime polio čiepų (nuo vaikų paralyžiaus)

WALTMAN'S

DEPENDABLE DRUG STORE

1147 Dundas St. W. ties Ossington

Priešais "Ukrainska Knyha"

LE. 6-2139

Toronto

Siuntiniai į Lietuvą, Latviją, Estiją ir kitus SSRS kraštus. Siųskite savo giminiams ir artimiems siuntinius per lietuvišką įstaigą

SAKAS PARCEL SERVICE

sent by

Ukrainska Knyha

755 Barton St. E., Hamilton, Ontario
Tel. LI. 4-7239

Jūsų siuntiniai yra garantuoti ir apdrausti. Galite siųsti maistą, avalynę, vaistus bei rūbus, nuo 4 iki 17 svarų. Muito mokestis yra Ukrainska Knyha nustatytas.

Mūsų naujoje didesnėje patalpoje jūs rasite: avalynės, skarūčių, skutimo ir kirpimo priemonių ir kt. Mes turime didelį pasirinkimą kostiuminės medžiagos. Kaina nuo \$8.00 ir daugiau už kostiumą. Lygios vienspalvės vilnos ir angliškos dryžuotos, išskyrus pirmadienius.

Mes jums patarnausime greitai, nuoširdžiai ir teisingai.

Darbo valandos nuo 10 val. ryto iki 7 val. vakaro

žiemą Londone bus didelė problema su bedarbiais. Ir dabartiniu laiku Londone bedarbių yra daug daugiau, kaip praeitais metais tuo laiku buvo.

P. P.

Padėkos žodis

Man sergant namuose ir būnant ligoninėje mėnesį laiko, kur turėjau operaciją ant nugarkaulio, giminės ir draugai ir draugės lankė mane ir atsiuntė visokių dovanų ir daugelį atviručių. Liaudies Balso draugai porą glėbių lietuviškų laikraščių.

Visiems už atjautmą ir linkėjimus tariau iš gilumos širdies ačiū.

Būnant ligoninėje, gulint lovoje, laikas slenka labai lėtai, monotoniškai, o pažangi, įdomi spauda kaip tik ir pavairina laką, sutrumpina "ilgas dienas". Gi draugų asmenišką atsilankymą ar žodis per atvirutę suteikia jėgos pergyventi kritiškus momentus.

Dabar jau randuosi namuose ir diena diena einu geryn. Neužilgo tikiuosi stoti į nuolatinį darbą.

Povilas Pajuodis

Siuntiniai iš Hamiltono

Į LIETUVĄ

Siuntiniai eina per "Ukrainska Knyha"

HAMILTON OVERSEAS PARCEL SERVICE

1145 KING ST. EAST

Telephone: LI. 5-1724

Taipgi priimam siuntinius į visas kitas TSRS respublikas. Pas mus yra daug įvairios medžiagos, odos, siuvamų mašinų ir kitų daiktų dėl siuntinių.

Atdara kasdien nuo 9 val. ryto iki 7 val. vak. išskiriant pirmadienius.

Dėl Siuntinių į Tarybų Lietuvą

ir kitas Tarybų Sąjungos Respublikas

UKRAINSKA KNYHA

Suteikia Patogiausį ir Greičiausį Patarnavimą

Priimam persiuntimui gatavai sudarytus siuntinius tik iš naujų drabužių, medžiagos, avalynės, medikamentų, maisto ir kitko.

Muitas ir kitos persiuntimo išlaidos apmokamos per mūsų firmą ir gavėjui nieko nebereikia primokėti.

Ukrainska Knyha centras ir skyriai randasi:

TORONTE:

962 Bloor St. W. — 1162 Dundas St. W.

WINNIPEG: — 613 Selkirk Ave.

EDMONTONE: — 10803 — 85 St.

VANKUVERYJE: — 652 Kingsway St.

Toronto skyriuje ir centrinėje raštinėje turime gerą pasirinkimą įvairių medžiagų, drabužių, avalynės bei odos dėl siuntinių.

Toronto skyrius ir centrinė raštinė atdara kas dieną nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Sekmadieniais ir pirmadieniais uždaryta. Rašant mums laiškus, prašome rašyti anglų kalba.

Centrinė raštinė:

Ukrainska Knyha

962 BLOOR ST. W. — TORONTO 4, ONT.
Telefonas: LE. 4-7551

H. KORSAKIENĖ

Laikinoji Sostinė

Romanas

(Tęsa)

Pasitaręs su motina, Tadas nusprendė nedelsiant važiuoti į Kauną šiandien pat, kartu su Audre, — "apsiuosyti", kaip jis pasakė, ir padėti seseriai įsikurti.

Po pietų viesia šeima išėjo į stotį palydėti išvažiuojančiųjų.

Tadas nešė Audrės lagaminą ir nesiliovė jos erzinti:

— Oho, ne iš menkųjų kraikubilis! Vos patempi! Nieko nepasakysi, turtingą nuotaką išlydim!

— Tai duokš man, jei jau toks bejėgis! — purkštavo Audrė, stverdama už lagamino rankenos.

— Eik tu, papurgalve, nekišk savo nagučiu!

Aikštelėje, tarp stoties ir išsišakojusių siaurojo geležinkelio bėgių, rado jau nemažą būrelį palydinčių. Atėjo visos Audrės gimnazijos draugės, pasiliekančios Rūškiauvoje, ir kai kas iš Paupės gatvės kaimynų. O senasis Druseikų šeimos bičiulis daktaras Didžiokas pasitiko Audrę, ištiesdamas jai rudėninių astrų puokštę:

— Atseit, panele Audre, — pradėjo jis iškilmingai, — leiskite jums palinkėti geros kloties naujame gyvenime... ir gerų geriausio pasisekimo! Ir daug daug laimingų dienų...

Priešingai savo pavardei, daktaras Didžiokas buvo nedidelio ūgio, bet tvirtai suręsto stumens. Jo apvalinos, giedrios akys ir geraširdiškai besišypsantis veidas švietė nesudrumsčiama nuotaika.

... ir, — tęsė daktaras Didžiokas, — ir prašom nepamiršti Rūškiaivos... ir tegu ji vasada būna jūsų širdyje, ir mažas kamputis tepalieka joje ir mums... jūsų bičiuliams ir... ir, vienu žodžiu, ausis aukštyn, panele Audre! — užbaigė jis savo ne per daug iškalbingą pralkabą, visiems susirinkusiems suklegant linksmu juoku.

Ponios Druseikienės liudėsys šiek tiek prasiblaivė:

— Daktaras kaip visuo-met gerai nusiteikęs, su gėlėmis ir jomoru.

Povilas Druseika nuėjo į medinę stotelę paimti bilietų. Garvežiukas jau švilpavo ir pūkstė, važinėdamas bėgiais ten ir atgal. Keli nedideli vagonai stovėjo sukabinti ir paruošti kelionėn.

Apsiblaususi popiečio saulė kepino lyg pro rūką. Buvo sloopu, šutino. Dangus pakraščiuose niakstėsi, o už

durpynų slėnsumos, ten, kur nusitęsė, toluoje subėgdamos blizguojančios bėgių linijos, tirštėjo drumzlinai mėlynas debesis, iš viršaus nužertas saulės. Ir ponios Druseikienės žvilgsnis nenugalimai krypo ton pusėn.

— Bus audra! — baimingai krūpčiojo ji.

— O kur Leokadija taip ilgai tvarstosi? Ko neateina? — nerimo Audrė, sukiodamasi tarp draugų su astrų puokšte glėbyje.

Ji buvo visa tarsi jelektrinta, perimta nepažįstamo jausmo. Norėjosi juoktis, valūkaukti. Bet akimis sutikus liūdną motinos žvilgsnį, juoką užgniauzdavo gaudumas. Ją slėgė keistas kaltės pajautimas: ji išvyksta į naują gyvenimą, kuris siūlo jai džiaugsmą ir laimę, o tėvai lieka vieni, sulinkę po kasdieninių rūpesčių našta. Audrės širdis pildėsi meile ir užuojauta jiems. Ji troško būti gera, be galo gera motinai ir tėvui, ir tik juokėsi, juokėsi ir atkakliai mirksėjo, nuvydama nuo blakstienų nelaukta prasiveržusias ašaras.

Va, jau ir Leokadija atskuba su tėvu. Pašto valdininkas Benediktas Kiznis — žmogus nebejaunas, sulinkęs nuo ilgo sėdėjimo pašte prie langelio. Jo veidas nesveikai pageltęs, o nosis tokia pat poilgė, kaip ir jo vienatūrės dukters. Šia iškilminga išlydėjimo proga jis vietoj uniforminės kepurės užsidėjęs juodą kieta skrybėlę ir rūpestingai nusiskutęs, todėl nuo jo trenkia stiprių gėlių odekolonu. Net persikreipęs, jis tempia senamadišką lagaminą ir atrodo giliai susijaudinęs:

— Kaip sakiau, tuojau pat, Levute, imk dairytis tarnybos. Pati supranti, duktele, kiek aš tegaliu tau siųsti... na, ir, ta mano sveikata...

Pastatęs lagaminą žemėn, jis atspūčia. Keturlinkai sulankstytu nosiniu nusišluostė nuo kaktos prakaito lašus ir ilgai šnypščia nosį. Jo akys paraudusios, tartum šią kaitrią popietę jį kankintų slogos.

— Zinoma, tėveli, aš tuoj pat imsiu dairytis, — sutinka Leokadija.

Ji apsiavusi tamsiomis medvilninėmis kojiniomis ir užsivilkusi, kad kelio šje ne nušaltų, storu rudėniniu palto. Ji taip pat labai susijaudinusi. Vaikiškas veidas, žvelgiantis iš po solidžios skrybėlės, giliai užvožtos ant kaktos ir ausų, labai išblyškęs. Bet iš tolo pamatėsi

Audrę su Tadu, ji visa tvyktelėja, lyg krauju nupilta.

Tadas, kupinas žavaus patrauklumo, su šviesiai pilka eilute, melsvais šilkiniais marškiniais ir pasmakrėje parištu imantriu kaklaraiščio mazgu, švaistosi jaunu mergaičių būrelyje, juokaujama. Iš tolo skamba jo sparnuotas šamojis, palydimas mergaičių krykštavimo. Pailgos, vaiskiai žalsvos akys žiburiuoja pasitenkinimu, nuo lūpų nenyksta šypsnyš — jo nuotaika šiandien be galo pakili, nes prie pat širdies, vidinėje švarko kišenėje, jis nė valandėlei nepaliauja jautęs laiško generolui.

Atpūkstė garvežiukas ir trinktelėjęs vagonus, prisikabina. Prasideda atsisveikinimai, pasibučiavimai, linkėjimai. Iš stotelės nesiskubindamas išsina budėtojas su raudona kepure. Garvežiukas nekantriai šnypščia, leisdamas garus ir, rodos, veržte veržiasi kelionėn, lyg nusistovėjęs bėgūnas.

Paskutinę minutę dar atbėga brolis Martynas — plačiapetis, kampuotas, toks nepanašus į Tarą. Jo giliai dubusios akys žiūri iš po surauktos kaktos, o veidas kaip tėvo — liesas, lūpos atkaklios, sučiuptos. Stvėres Audrės ranką, jis taip stipriai truktelėjo, lyg norėdamas ištraukti iš peties.

— Eugenija negalėjo ateiti. Ji siunčia tau linkėjimus... — ir santūriai kreipiasi į brolių: — Tai abu, vadinasi, į Kauną?

— Važiuojam laimės paieškoti, — reikšmingai šypstelė Tadas ir nesąmoningai rankos judesiu patikrina vidinėje švarko kišenėje pūpsantį laišką.

Tėvas nusišluostė ūsus ir rimtai pabučiuoja dukterį į kaktą. Audrė eina iš vieno glėbio į kitą. Jie nieko nebegirdi ir nebesupranta, ką jai kas sako ar šaukia. Aukštai pakėlus antakius, ji tik mirksi.

— Audra, rašyk!
— Neužmiršk, Audre!
— Laimingai, Audrut!

Tik motina negali pratariti jai nė vieno palaiminimo žodžio. Pagaliau Audrė jau ir jos glėbyje. Amžių laikytų ją taip prie krūtinės. Glausdama ją prie savęs, motina tyliai šnabžda:

— Vaikute mano, būk protinga...

— Va-žiuo-jam!

Vagonai truktelėja ir, paeiliui sujudėję, trinksėdami ir supdamiesi, ima iš lėto riedėti pro šalį. Visas lydinčiųjų būrys eina pavymui, mojuoja rankomis, šaukia atsisveikinimo žodžius.

Tik ponias Druseikienė lieka lyg sustingusi vietoje, suėmusi saujon kaklą, tarsi užgniauzdama besiveržiančią iš širdies raudą. Ir žiūri pro

ašarų miglą į tolstantį... tolstantį... dukters veidą.

Audrė stovi stabdžių aikštelėje, viena ranka priglaudusi prie krūtinės gėles, kita — plonute ir išlakia — mojuoja. Vėjas taršo jos papurusius plaukus. Greta jos apsiverkusi Levutė. O užpakaly Tadas, apkabinęs seserį ir jos draugę per pečius, šypsodamasis žiūri per jų galvas.

Dar kartą pratisai sušvilpia garvežiukas, išmesdamas dūmų gurvolius. Toli per lygumą nuaidi švilpukas, ir traukinys vis mažėja, mažėja. Jau vos vos bežiūrimu vikšreliu vingiavo jis toluoje. Va, jis jau nebežiūrimas, pranyko, prasmego į milžinų kalnu virš slėnio kybantį audros debesį, nešantį liūtį, žaibus ir perkūniją. Tik žilas dūmelis, lakus kaip atminimas, dar driekiasi šiaurės debesis. Bet štai jau ir jis sutirpsta. Žaibo ilgas botagas švystelėja, perliedamas audros debesį.

O ponias Druseikienė vis tebežiūri ton pusėn, kurioje dingo traukinys, ir linguoja galva:

— Išvažiuo...

Pakilęs tvankus vėjas džiovina jai akis. Povilas Druseika stovi greta, abiem rankom pasirėmęs ant lazdos.

Visi būriu grįžta namo nuzulintais akmenimis grįžta ir šiukšlina Stoties gatve. Pirmasis atsisveikina Martynas — jis, kaip visada, skuba namo.

— Martynai... — ponias Druseikienė pakelia į augalotą sūnų susirūpinusias akis, — palauk, ką gi aš norėjau tau pasakyti... Aha, būtinai ateik, reikia pataisyti siuvamąją mašiną, vienas vargas man su ja. — ji sako tai tokiu susikrimitusiu balsu, jog atrodo, kad viskas gyvenime dabar priklauso vien nuo tos išgverusios mašinos. — Tiesa, ir mūsų pri-musas nebedega...

— Na, gerai...

Martynas tvirtai spustelėja visiems iš eilės rankas ir nueina vienas svarių žingsniu.

Nenuorama Algiukas įsi-prašo leidžiamas paczerėn pažūrėti, kaip skautai šį vakarą nuleis į vandenį burinę valtį.

— Taigi... — prieš atsis-kirdamas, pradeda daktaras Didžiokas, — tokios at-seit tokelės... — Visi, pažindami jo aistrą kalbėti sentencijomis, laukia, kad štai jis pareikš kokią nors momentui tinkamą mintį. Bet daktaras Didžiokas be žodžių nusilenkia ir pagarbiai pabučiuoja ponias Druseikienė ranką, o, atsisveikindamas su Povilu Druseika, pažiūri į jį daug sakančių žvilgsniu: "Laikykis, laikykis, senas bičiuli!" Pabrėž-

tinai guviu žingsniu jis nueina miesto ligoninės link — į vakarinę vizitaciją.

Nuolankiai ištiesia Druseikoms išdžiūvusią ranką ir nukūprina į paštą prie langelio ir vienias, ligotas Leokadijos tėvas.

Senieji Druseikos lieka vieni.

Ir eina abu tylėdami, kiekvienas paskendęs savo mintyse ir nerime.

Jis — aukštas, dar tiesus, bet jau sunkiai besiramščiuojas lazda, o ji — tolia maža ir kuplūtė greta vyro, įsikibusi jam į parankę.

"Ir ko, ir ko aš graudinuosi? — bara ji save. — Pati gi tū liabiausiai troškau. Audrėlę į Kauną, į universitetą išleidau. Ir Tadu, dievas duos, viskas dar laimingai susiklostys per generolo malonę... Tai ko gi širdį taip sopa?"

"Vaikus išleidom, — galvoja Povilas Druseika, — metas dabar ir apie save pagalvoti. Už kelių dienų prasidės gimnazijoje mokslas, skambintis pasaulis visus į klases. O aš? Aš lieku išmestas už borto, atgyvenęs, nereikalingas. Susikaupti prie nebaigto darbo, prie savo bandymų? Lengva pasakyti... O gyventi iš ko? Versti žmoniją uždarbianti privačiomis pamokomis? Ne, ne! Negaliu! Nenoriu! Išėtis man? Kai dar tiek jėgų jaučiu savyje! Tik viena tėra man išėjis: Lapšėliai, žemė!"

Kai jie grįžta namo ir pavargę susėda prieangelyje, pirmieji lietaus lašai subar-bena į stiklą. Tolumoje gra-sinamai, lyg iš požemio, su-urzgia griautinis.

Pažadėtoji žemė

Štai pagaliau ir Kaunas!

Vos tik išlipus į judrą ir daugeliu balsų klegantį peroną, Audrė iš karto pajuto, kad viskas čia kažkaip kitaip — nuostabu ir nepaprasta. Ir pats Kauno oras, užtelėjęs į ją didiesčio kvapu, tokiu prisotintu ir tirštu, kurį ji godžiai traukė krūtinėn, ir anapūs išsiraizgiusių bėgių dunksančios užnemunės kalvos, ir žiburyš ties aprūksiva tunelio anga, ir čia žaliai, čia raudonai užsidedanti semaforo akis, ir tarpusavyje susišaūkiantieji garvežių švilpukai. Ir žmonės... Ypač žmonės, kaurniečiai, atrodė tokie įdomūs, daug vertingesni vien tuo, kad jie čia gyvena ir nuolat kvėpuoja tuo didiesčio oru. Netgi nešikas, kupinas orumo dėdulė su raudona kepure, pirmasis jas užkalbinęs ir pasisiūlęs panešėti daiktus, pasirodė toks paslaugus, daug pranašesnis už jas, atvykusias iš skurdžios Rūškiaivos ir nežinančias, kaip elgtis.

— Nebūkit kvailos, — j-

spėjimai šnypstelėjo joms iš užpakalio Tadas. — Manot, jis jums už dyką?

Ir Levutė, visa išraudusi, atsiprašė balsu numykė:

— Gal nereikia... dėkui, mes kaip nors pačios.

O Tadas pamokė: — Atsiminkit, mano miešos, čia jums ne Rūškia. Ir pratinkitės iš pat pradžių taupyti!

Taip, čia buvo nebe Rūškia. Ta pajuto abi studentės, vos išėjusios iš stoties į miestą. Palikę savo griozdiškus daiktus stoties apsaugoje, visi trys, pagauti palengvėjimo ir laisvumo jausmo, nužingsniavo tiesiu Vytauto prospektu. Audrė žavėjo ir nauji namai, tviskantieji plačiais langais, neseniai išdygę greta medinių, žemiau grindinio susmegusių namukų — prieškarinio Kauno liekanų. — ir kiemsargiai, laistantieji garuojančius šaligatvius, ir tyliai rieda pro šalį limuzinai, ir rėšia klapsintieji iš stoties vežikai, ir tokia iš pažiuros laiminga, kažkur skubanti, puošni publika.

Audrė kritišką žvilgsniu pažiūrėjo į savo medvilnines kojines ir apdulėjusius kelionėje batus su auliukais, pakreipė akį į žygiuojančią greta Leokadiją, vagone susilamdžiusiu paltu ir giliai ant ausų užvožta, Rūškia vos "Ledi" krautuvelyje pirkta skrybėlė. Kaip skyrėsi jos abi nuo skubančiųjų pro šalį elegantiškųjų kauniečių! Audrė iš karto krito į akį nepaprastas kauniečių moterų eisenos liaunumas. Jos kaukšėjo šaligatviu lengvais žingsneliais, kažkaip ypatingai sūpuodamos klubus ir nerūpestingai šnekučiuodamos, tokios grakščios, tarsi ką tik išėjusios iš madų žurnalo! Tuo tarpu Leokadija ėjo lyg antelė, krypuodama į šalį, o ji pati, Audrė, kaip kareivis mataravo rąkomis.

Saunosios kaunietės mėtė degančius žvilgsnius į Tada. Audrė pasididžiudama pažvelgė į brolių, einantį greta: Tado eiseną buvo tokia pat laisva ir tampri, o jo akys, rodos, gaudyte gaudė visus tuos liepsningus skubančiųjų pro šalį moterų žvilgsnius:

— Vis tik smagu didesniame mieste! Su malonumu dabar pereičiau Laisvės alėją, pasėdėčiau valandėlę kavinėje, surūkyčiau cigarete.

— Ir ką? Galim visi užėiti kavinėn! — džiaugsmingai pritarė broliui Audrė. — Komums skubėti, Levute, ar ne?

— Ar tau galvoj negerai? — sutramdė draugę Leokadija. — Juk mes gi, atsimink, neturim dar kambarių!

— Ak, tas nelemtas kambarys... Jis užnuodijo pirmą

ji atvykimo džiaugsmą! Atidėjus viską į šalį, teko kopiti į Žaliąjį kalną ir ieškotis sau pastogės.

Mediniai, vienaaukščiai ir dviaukščiai Žaliakalnio namai iš pažiuros atrodė labai jaukūs. Šen ir ten ant langų užklijuotos baltos popieriaus juostelės skelbė apie išnuomojamus kambarius. Paskambinus prie durų, šeiminkės pasitikdavo juos su mandagia šypsena lūpose:

— Taip, taip, išnuomojamas kambarys, Prašom pažiūrėti — visai atskiras ir ramus. Ar ponui bus reikalingas? Ak, ne... — Mandagumo šypsny slinko nuo veido. Kažkodėl visos Žaliakalnio namų savininkės labiau pageidavo ponų, ypač viengungių, o panelių studentų nemėgo. Bet svarbiausia, žinoma, buvo kaina. Už išnuomojamą kambarį maloniosios šeiminkės nesidrovėjo paprašyti šimto ir net dvidešimt litų mėnesiui! Todėl, mandagiai padėkojus už parodytą kambarį (labai masinantį — su nėrių užuolaidomis, spinta su veidrodžiu ir gelių vazonais ant palangių...), su apgailestavimu tekdamo nešdintis lauk.

Ir taip, su viltimi paskambinę prie durų ir pasigrožę neįkandamu vaisiumi, jie kėblino toliau, perėdami visas Žaliakalnio gatves, tokiais poetiškais ir kvapiais pavadinimais — Aguonų, Lelijų, Tulpių arba — Vysnių, Šermukšnių, Obuolių... Tačiau visur jų laukė tas pats: kambariai vyliote viliojo juose apsigyventi, šeiminkės rodė mandagius šypsnius, bet kaina buvo neprieinama.

Tolstant nuo centrinių Žaliakalnio gatvių, namukai taikėsi vis kuklesni, dažnai dar neužbaigti statyti. Gatvės buvo negrįstos, dulkinos, smiltingos. Ant neužstatytų sklypų ganėsi ožkos, slampinėjo vištos, spardė sviedinį vaikai. Šių gatvių pavadinimai, duoti įvairių Lietuvos miestų bei miestelių garbei — Rokiškio, Zarasų, Biržų, Utenos, — priminė gimtąją Rūškia.

Tačiau kaina ir čia nekrito žemiau kaip aštuoniasdešimt litų. Atsiprašius teko tęsti savo ieškojimus dar labiau į miesto pakraštį išbėgančiose gatvelėse.

Pagaliau Tadas pasijuto labai išvargęs. Juk ne juokas — visa naktis jo buvo nemiegota, išsėdėjęs šiaulių stotyje, kur Rūškia vos siaurukas, kaip paprastai, pavėlavo į Kauno greitąjį. O, be to, Tadiui ir pačiam reikėjo pasirūpinti nakvyne, užsisaityti kambarį viesbutyje arba susirasti kokį nors pažiūstamą. Metas buvo jam ir užkasti.

— Nenusiminkit, mergytės. Pereisite dar visą Min-

ties ratą ir jo spindulius. Mano nuomone, ten turėtų būti dar pigiau. Ką nors pagaliau surasite. Na, ir karšta... — Jis atsiprašė žvilgsniu pažiūrėjo į Leokadiją, kuri vėl visa tvykstelėjo kaip žarija. Elegantiškai kilstelėjęs ranką prie šviesos skrybėlės, Tadas jau buvo benuėinąs...

— Audrė! — staiga atsigręžęs jis pašaukė seserį kaltoju balsu. — Rytoj galėtume kur nors susitikti, pavyzdžiui, centriniame pašte. Kaip manai — gal lygiai dvyliką? Tik jau prašau neveluokit! Papasakosite, kaip jums pavyko su kambariu.

Leokadijos nuotaika pastebimai krito. Sunkus palatas taip slėgė pečius, kad net mentys susopo, tušti viduriai urzgė, o išnuomojamų kambarių kaina vis dar tebesilaikė septyniasdešimties litų.

— Jau sulykime už septyniasdešimt, ar ką? Aš jau nuo kojų baigiu nusivaryti, ir batams užkulnį pritrynė. Kiek galima taip trypti? — dejavo Audrė.

— Kokia tu gudri, už septyniasdešimt! O iš ko pietūs? O mokslapinigiai? Tėvelis man sakė jokių būdu daugiau kaip penkiasdešimt neaduoti!

— Keistuole! Už tokią kainą visai ir nebūna. O Tadas irgi geras! Pakėlė skrybėlę ir nuplasnojo!

— Tavo gi brolis... — Tai kas, aš jo ir nekeiliu į padanges kaip... kitos...

Pavargusios, persilusios ir alkanos, ieškodamos priekabės įlieti savo nusiminimui, jos jau buvo besuisbarančios, kai pagaliau pasitaikė prieinamas kambarys. Pačiame Minties rato gale (šio keisto pavadinimo, negrįsta ir skęstanti smėlynuose gatvė neturėjo net medinių šaligatvių!), toliau apmuštame, dar tik iš vieno galo te užbaigtame name, jas pasitiko judri senutė, susiraukšėjusi veidu, užsimitusi ant baltų lyg vata plaukų juoda mezginių skraistę. Iškanantinėjusi merginas, iš kur jos atvykusios, kas jų tėvai ir kiek žadėję siūsti, užtikrinusi, jog pati labai mylinti jaunas ir doras mergaites, ji paprasė už savo kambarį šešiasdešimties litų, tepastatėsi vienintelę sąlygą — valgyti pas ją pietus. Taip jau ji įpratusi. Visus savo nuomininkus maitinanti skaniais pietumis — po du litus. Ir pernai studentai gyvenę, labai dori vaikinai, taip pat pas ją valgė ir buvę labai užganėdinti.

Kambarys buvo ne iš gražių, ką ir besakyti... Beveik tuščias lyg kokia daržinė, išklijuotas nurudusiais laikraščiais, saulės į patį vakarą teuzgriebiamas. Palei

langą stovėjo stalas ir dvi išklibusios kėdės, o prie sienos — ligi blizgėjimo nuzulinta kušetė su išlindusia spyruokle. Nei užuolaidų, nei spintos su veidrodžiu. Tik ant sienos vienai vienas paveikslas: Kristus su erškėčių vainiku ant galvos.

— Dar vieną lovą įnešiu panelėms, — pažadėjo šeiminkė. — Gerą lovą, su spyruokliniu matracu. Kai susitvarkysite, panelės, pamatysite, kaip bus gražu. Žiemą šiltas kambarys, malkų aš nesigailiu, niekas nesiskundė. Nuomą visada man moka į priekį ir už kambarį ir už pietus. Ryta vakarą duodu karšto vandens. O dėl viso kito, panelės, — taikiai pridūrė, — susitarsim, nesibarsim.

Svajonėje, žinoma, ne toks vaidenosi pirmasis studentiškas kambarys — pirmasis savarankiško gyvenimo prieglobstis... Tačiau Audrė, linkusi gyvenime pastebėti ir jo gerąsias savybes, džiaugėsi, kad kambarys erdvus, ir šeiminkė jai patiko: toks vėjo perpučiamas dūdelis! Kėlė pasididžiavimą ir tas neįprastas gatvės pavadinimas — Minties ratas! Ir ji vaizdavosi, kaip likusios Rūškiauvoje draugės pavydžiai užrašo jai ant voko: Kaunas. Minties ratas...

Levutė nesiskubindama nusivilko paltą ir apsidairė, kur ji pakabins:

— Va, žiūrėk, prie durų vinis įkalta. — parodė Audrė.

— Vinis... net padorios kabyklos nėra. Už šešiasdešimt litų!

Ji atsėdo ant kušetės ir atsėduso:

— Nežinau, ką mes čia išlošim? Jei pridėsime pietus — dar šešiasdešimt litų! Studentų valgykloj tikriausiai būtų pigiau. Ir dar autobusas. Pėsčios negi lekuosim kas rytą tokią tolybę!

— Suprask, naminiai pietūs daug sveikesni! O auto-

busu, įiegu nori, gali kai ponnia važinėti — aš ir nemana!

Leokadija įtariai apžiūrėjo kušetę ir patraukė nosimi:

— Blakėmis dvokia... ne užuodi?

— Levute, nutilk! Ką tu vis prasimanai?

Tačiau naujoji šeiminkė jau buvo nusinešusi rankpinių, sugniauzusi juos raukšlėtoje saujoje, tad nieko kito nebeliko, kaip pradėti kurtis.

Parsigabenusios vežiku iš stoties lagaminus, Audrė su Leokadija sąžiningai triūsė, puošdamos savo pirmąją pastogę. Net ir Leokadijos nuotaika kiek pakilo: smagu buvo parklupsėti vežiku Kauno gatvėmis ir pasijusti pilnateisiu, na, kad ir toliausio užkampio, bet vis tik laikinosios sostinės gyventoju!

Į vakarą kambarys turėjo jau įmanomą vaizdą: sienoje merginos sukėlė eilę vinių ir sukabino sukneles. Prie savo lovos Leokadija ištempė kilimėlį su bėsigančiais pamiškėję briedžiais, virš jo prikėlė kryželį su alaviniu nukryžiuotuoju, ir kambarys iš karto atgijo. Šeiminkė pasirodė dosnesnė, negu buvo žadėjusi, nes, be lovos su spyruokliniu matracu, įnešė dar iš vytnių nupintą etažerę ant trijų kojų. Tačiau įsprausta į kambarį, etažerė neklidėdama stovėjo ir be trūkstamos kojos. Ant jos tilpo visa abiejų studentų "biblioteka" — Brema "Gyvulių gyvenimas" ir dar keli apystoriai gamtos mokslų tomai (mat, Leokadija ruošėsi studijuoti biologiją), aptrinta Hamsuno "Viktorija", kurią, ne vieną kartą beskaitydama, Audrė aplaistė ašaromis ir beveik visą mokėjo mintinai, na, ir dar keli plonyčiai Audrės mylimo poeto dekadento eilėraščių rinkiniai.

(Bus daugiau)

Lietuviška Valgykla

UNION CAFE

387 SHERMAN AVE. N. HAMILTON, ONT.

Šviežias Maistas. Geras Pasirinkimas Įvairių Lietuviškų Valgių. Turime Kambarių Apsistojimui.

Savininkas Ch. Pampalas

Telefonas: LI. 46917

Laidotuvių Reikale Kreipkitės Pas

Bates & Dodds

FUNERAL SERVICE LIMITED

A. E. RAPER, Managing Director

931 QUEEN ST. W. — Toronto — Empire 3-0631

Torontiečių Kronika

Mirė P. Žaliaduonienė

Praėjusią savaitę šeštadienį mirė P. Žaliaduonienė. Mirties priežastis: kaulų vėžys.

Buvo dar jauna moteris, galėjo ilgai pagyventi. Vėliuotė buvo pažangi moteris, priklausė prie lietuviškų organizacijų.

Išvyko dar pasimokinti

Inžinierius Feliksas Laurusevičius, F. ir E. Laurusevičių sūnus, išvyko į Jungtines Valstijas toliau pasimokinti. Jis tenai, Urabana universitete, mokinsis ištisą semestrą.

Pastaruoju laiku jis dirbo Hamiltone ir pasižymėjo kaip gabus inžinierius.

Turėjo išvažiavimą

Praėjusį šeštadienį KLLD Toronto kuopa turėjo išvažiavimą ant draugų Kaminskių farmos, netoli Simcoe ežero. Kadangi radio vis pranašavo lietu, tai daug kas pajūžo važiuoti, bet buvo susirinkęs gražus būrelis ir laiką praleido labai gražiai ant šviežio oro.

Kaminskai turi nusipirkę

labai gražią farmą iš 50 akrių. Gera žemė ir labai patogioj vietotj.

Rep.

Ivairenybės

Sidabrinis Plažas

Arabijos jūros pakrantėje išsimėtęs Karači miestelis — Pakistano sostinė. Į rytus nuo jo, nuolaidžiame krante, per 200 m nusidriekęs tęsiasi nuostabus plažas. Toli aplinkui jis garsėja sidabrine savo smėlio spalva. Kodėl gi čia smėlis toks neįprastas, visai ne toks, kaip kitose vietose?

Arabijos jūros dugne yra daugybė geldelių, kriauklių. Jūrai banguojant, nuolatos vienos geldelės trina, į kitas, jos vis smulkėja ir smulkėja, kol pagaliau virsta sidabrinėmis dulkėmis, kurios nusėda dugne. Geldelių paviršius būna įvairiausių spalvų, o vidinis sluoksnis sudarytas iš labai plono kalcio junginio (aragonifo), vadinamo perlamutru, sluoksnėlio. Šis perlamutras sutrintas į smulkiausias daleles ir žvilga tarsi sidabras.

Didžiausia ir šviesiausia žvaigždė

Pagal naujausius duomenis, gautus su Maunt-Palomaro (JAV) observatorijos galingiausiu teleskopu, kurio skersmuo 5 m didžiausia žvaigždė yra Heraklio A, kurios skersmuo 200,000 kartų didesnis už Saulės skersmenį, arba, apie 270 milijardų km. Jei toji žvaigždė būtų saulės vietoje, tai jos kraštas siektų apie 20 kartų toliau, negu nuotolis iki kraštinės Saulės sistemos planetos Plutono. Ligi šiol didžiausia žvaigždė buvo laikoma Vežėjo A, kurios skersmuo yra "tik" 3,000 kartų didesnis už Saulės skersmenį, arba apie 4 milijardus kilometrų.

Šviesiausia iš žinomų žvaigždžių yra Aukso Zuvies žvaigždė, priklausanti Mažajam Magelano Debesini. Jos absoliutinis šviesumas yra — 8 klasės, vadinasi, toji žvaigždė 400 tūkstančių kartų šviesesnė už Saulę. Jei, be to, laikysime, kad ne mūsų Galaktikos objektų tikras nuotolis yra apie 2 kartus didesnis, negu neseniai buvo manoma, tai išeis, kad toji žvaigždė yra apie 1 mln. 600 tūkst. kartų šviesesnė už Saulę.

Šia proga galima pažymėti, kad masės atžvilgiu didžiausios žvaigždės netaip jau daug viršija Saulę: masyviausios žvaigždės turi "tik" apie 100 kartų daugiau masės negu Saulė, ir tai jos jau būna nestabilios: besivystydamos arba pasidalija, arba išmeta viršutinius sluoksnius į tarpžvaigždines erdves, papildydamos kosminius ūkus.

Plastmasė iš Cukraus

Kapitalistiniame pasaulyje susidaro didelės nerealuoto cukraus atsargos, kurios 1959 m. siekė 15 milijonų tonų.

Viena JAV firma, tikėdamasi išvengti krizės, rado būdą iš cukraus gaminti plastmasę, kondensuojant jį formaldehidu. Tokia plastmasė yra neblogų savybių, turi dramblio kaulo spalvą. Be to, kai kuriuos cukraus produktus galima panaudoti plėvelių, naudojamų maisto produktams įpakuoti, ir kosmetikoje naudojamų plaušančių medžiagų gamybai.

Požeminės Feros

Tarybiniai mokslininkai pasiūlė auginti augalus po žeme, kur taip pat galima reguliuoti apšvietimą, temperatūrą bei drėgmę per ištisus metus. Pavyzdžiui, akademikai N. Maksimovas ir A. Jofe jau įrodė, kad dirbtinis apšvietimas gali labai gerai pavaduoti saulę. Atitinkamai reguliuojant apšvietimą, drėgnumą bei temperatūrą, galima prinokinti kviečius per 45 dienas, agurkus — per mėnesį, o pomidorus — per 60 dienų.

Panašių pasiūlymų yra davę ir JAV mokslininkai.

Pavyzdžiui, R. Zahuras irgi teigia, kad daugelis augalų gali būti auginama panaudojant dirbtinį apšvietimą.

TOKIJO. — 12,000 mokytojų ir kitų tarnautojų demonstravo, reikalaudami algų pakėlimo.

Namas Pardavimui

Bathurst ir Bloor distrikte, Toronte, 6 kambarių su 2 virtuvėmis. \$2,000 įmokėti. Kreipkitės LE. 4-7885.

Akių ir Akių Specialistas
J. E. Merritt & Son
Optometristai - Optikai
Valandos: 9-12 ir 1-6
Trec. po piet uždaryta
Antrad., Ketv. ir Penkt. vakarais
pagal susitarimą.
Tel. LE. 5-6400
1149 Dundas St. W.
Toronto, Ont.

Ed. Masiokas

Television Service

Visame Toronte mieste ir priemiesčiuose

Priimame šaukimus nuo 7 val. ryto iki 11 val. vakaro ir atliekame patarnavimą tą pačią dieną.

Darbas Garantuotas.

Taisome visų rūšių ir firmų

Televizijas, HI-FL, Patefonus (Record Players) Naujas dalis garantuojame 6 mėnesiams.

Duodame 25% nuolaidą ant naujų Picture Tubes.

3604 Dufferin St. | Tel.: ME. 5-5210

PARDUODAME ŠVIEŽIĄ MEDŪ

T. R. MacNaughton, Meadowvale, Ont.
(Westoniečio K. Doveikos žentas)
Torontiečių patogumui, mūsų bičių medaus galima gauti Lietuvių salėje, 160 Claremont St.

Lilia Flower Shop

630 QUEEN ST. W. TORONTO
Specializuojamės Prirengime Gėlių Vestuvėms, Laidotuviams ir Kitiems Reikalams.
Telefonas EM. 6-4183

Advokatas - Notaras

WILLIAM PALAMAR

Suite 133
17 QUEEN ST. E. TORONTO
Office EM. 2-1941 - Telefonas - Res. EM. 6-1743

Visokių Pleno Produktų Krautuvė

Modern Dairy

847 COLLEGE ST. TORONTO
Telef.: LE. 6-1429

Taipgi didelis pasirinkimas visokių sausainių, maisto produktų.

Savininkai: A. A. Kukta

FRANK VASS, B.A.

Advokatas - Notaras
Suite 403 455 Spadina
Ofiso tel. WA. 2-6111
Res. — CL. 1-0651
Toronto

J. LUNSKY

AKIŲ SPECIALISTAS
Egzaminuoja akis, ištiria akių nervus, nuo kurių paėina nervuotumas ir galvos skaudėjimas. Pritaiko akintu.
470 College W., Toronto
Tel.: WA. 1-3924

Lietuvis Stogu Dengėjas

Abest Roofing & Tinsmithing Co.

111 FIRST AVE. Tel. HO. 6-8252
Toronto 8, Ont.

Dengiame naujus ir taisome senus stogus, vandens nutekėjimus (eavstrough) ir atliekame visokių skardos darbus.

Savininkas C. SWANKAS

LIETUVIS PLUMBERIS

J. Lisauskas

Įrengiam Aliejinių Apšildymą
Atliekam Kitus Plumberio Darbus
Darbas Garantuotas — Prieinama Kaina

148 WESTMINSTER AVE. Tel. LE. 2-5191
Toronto